

ROM

Pol Riita Rom Ma Yenya Keyichi Har Jey

APOSEL POL RIITA OTIIR YO MU MAJI

¹ Ada eeta Pol, Kraist Jisas riita ana yo oti ma hisiichi wochirek, ada hadabas majin kwodii wocho. ² Mashi God riita hadabas majin haken wori, riiti piirapet ye riita bar бага eechaba riiti jeyek keyir. ³ Diita hadabas maji man diita nosapeka tawan riiti Yikapwa, Jisas Kraist, riina wor. Rii sokwa mak siir. Rii Devit riiti nobok yari, eeta riiti neja siir. ⁴ Riita eeta holi God tabato. Riita harek, riina tiiriimo supuk awasen yeechi yesokwarek, rii eeta God riiti Yikapwa siiken. Dii eeta nona mukuchichu God riiti hapaga tawa boboyen. ⁵ Jisas Kraist riita yo otiitar nobok ana eeka otiichirek ada eeta aposel siir. Otiiri, Jisas Kraist riiti hin yesokwataken eena otiir. Eyey nosapek ta ye i tawa ma miman Jisas riina hiki siitiichi sumowuken eena otiir. ⁶ Kwota Rom akamak tawey, God riita kwona eechaba habato. Kwota Jisas Kraist riiti siiken eena habato.

⁷ Eena kwota Romek tawey, kwona ada jeyen keyito. God riita kwona rukusiitawak, kwota riiti siiken eena kwona wocho. Noti Apoko God, Jisas Kraist piiriita kwona rukusiichi otiichinyak, kwoti inyaka wopu sa kepiba hiki ta.

POL RII ROM AKAMAK TAWA MA YENYA HEKEN HIKITAR

⁸ Ada mapo kwona diina bak: kwota eecha tawey, ada kwona Jisas riiti hik God riina woshiato. Eyey nosapek ta ye tawa ma yecha kwota Jisas riina hiki siitiichichawa boboyen meejitawak, eena ada God riina woshiato. ⁹⁻¹⁰ Ada God riiti yon eeji inyaka wopuk hehar otiitawey, God riiti Yikapwan hadabas majin sawotawey, God riipa kwona mukuchikiita eeji diita maji eeta siiken, God rii hecho eechaba eechaba nedii ada riina maji batak, ada kwona bachitu. Ada God riiti inyakan wohecho riita kapo otiichinyak, ada kapo ya kwoti misoman hekiita. ¹¹ Ada kwona ya heken harapa hikitu. ada kwona ya Holi Spirit rii haken otiitawa boboyen haken hikitawak, kwona hehar yesokwa baken hikitu, eena ada kwona heken hikitu. ¹² Ada eecha hikitu kwota hiki siitiichichawa boboy sii ana kiyatay kiyaponak, ada hikisiitiichichawa boboy sii way awasen kwona kiyatayechi kiyapokiita.

¹³ Kwo, eeji yaka kumwoy, na hiki ta: eechaba eechaba nedii ada kwona ya heken otiitawey, kapo boy boboyek adana nobo dasiipet? Ada anadii shebo shebo biish tar ma nobon mukuchirega, ye Jisas riina hiki siitiichichawaga, ada kwona eechaba nobon mukuchiken hik-itawey, kwo riina eechaba hiki siitiichikiita. ¹⁴ God riita ana yeyada hari, ada eechaba anadii man yeyadahabaken hikitu. Oti hechawa ma yeny, shebo shebo tawa ma yen maji pokiitar ma yen maji pokiinan biish tar ma yechaka ada yeyada haken hikitu. ¹⁵ Eena ada kwona Rom akamak taweyn ada hadabas majin sawoken hikitu.

GOD RIITI HADABAS MAJI EETA GOD RIITI HAPAGA BOBOY

¹⁶ Ada diita hadabas majin hiibiyakasakech. Dii eeta God riiti hapaga tawa boboy! Eeta Jisas riina hiki siitiichichawa ma yenza yesokwa yichi tawa boboy. Mapo Ju ma yesokwa yichitu. Anadii nosapeka shebo shebo tawa man eechaba yesokwa yichitu. ¹⁷ God riiti hadabas maji sii God riita man wo sawo tawa boboyen eena nona mukuchichu. Diita boboy sii eeta hiki siitiichichawa boboy saniga. Mashi keyir maji eecha wocho: “Eeta ma rii hiki siitiichichaney, God riipa riina pichi hehar wosawo heechinak, nagwa nagwa ichanak, riipa eechaba eechaba takiita.”

EYEW MA YE GOD RIINA MAGIIRECHIR

¹⁸ Nota hecho God riita kwotay tawa boboy hevenek heechitawak, ma yechi kapasek boboyen eena sakato. Yecha kapasek boboyen otiitawak, God riiti omutiik tawa boboy siikenen vennyitu. Veenyitawak, ma yecha diita omutiik tawa boboyen eena hechi otiitakasakech. ¹⁹ Diita boboy ma yecha kiki hikichi siitiivey, eena God riitaba yechi misomak mukuchichu. ²⁰ Mashi God riita diita nosapen otiir nedii sii i i diita apa nediiik God riiti hapaga riiti hadabas boboy riiti boboy nota henyani biish tawa boboy ma yecha hechar. God riita diita nosap eyew boboyen otiitarek, ma yecha eena hecharek, riiti boboy siikenen hecho. Eecha otiitarek, ma yecha eena hecharek, riiti boboy siikenen hecho. Eecha otiitarek, ma ye eena yechi kapasek hikichi otiitawak tawa boboyen boyega shecha veenyik wonyak?

²¹ Yecha God riina hecho. Hechawey, ye riiti hin yesokwakasakech. Riina woshiakasakech. Yaho. Yechi shebo shebo tawa inyaka hikishatawak, eena ye niyiki yichu. ²² Yichawak, ye echa wocho, “Nota eeta nagwa nagwa hiki tawa ma.” Wowak, ye eeta hikisha yeshatawa ma. ²³ Yecha God riiti hin magiirechichi heechi riiti eechaba eechaba tawa hi kepin yesokwa yichikasakech. Yecha men ha tawa ma misomaga echa teechi apoga tawa boboyen teechi kwashik tawa boboy hechawaga tawa boboyen ta siitiichi pak tawa boboyega echa teechi yechi hin eena yesokwatar.

KAPASEK OTII YE I TAWA BOBOY

²⁴ Ma yecha echa kapasek otiitawak, God riita yenya heechitarek, ye inyaka kapasek woy hikitar nobon eena sumowutar. Sumowutarek, yecha awasen awasen kapasek boboyen otiitar. ²⁵ Yecha God riiti omutiik tawa boboy siiken yari, ii heechi woshepii tawa nobon eena rukusiir. Worek, ye God riita otiir boboy yechi hin eena yesokwatarek, ye eyey boboyen otiir God siiken ri hin yesokwakasakech. Nota God riiti hiban na yesokwa ta. Eeta siiken.

²⁶ Ma ye echa kapasek otiitawak, God rii yenya heechirek, ye yechi maba inyaka wopuk hiki tawa nobon eena sumowutu. Eena sumowutawak mima ye riiviisii tawa nobo kepin heechi ye yechi kapasek nobon ichu. ²⁷ Ma ye eechaba mima ya tawa nobon heechi ye anadii man kapasek otii ye itu. Echa otii ye itawak, anadii ma yechaka echa otiito. Echa otiitawak,

eeta boboy yechak ya tawey, God riita eena awasen hakiita.

²⁸ Ma ye God riiti nobon inyakak eeka heechikasakech. Wowak, God rii yenya heechirek, ye i God riita bokonar kapasek boboyen eena otiitar. ²⁹ Worek, kapasek boboy yechana takiikiisiitawak, ye eena harapa kapasek boboy mayakan otiito. Yecha boboyen kwoya hechawak, kapasek hikitawak, man pi sowakwo tawak, akar man ow ana pichawak, woshepiitawak, akar man wosilboy tawak, ³⁰ akar man kapasek majin batawak, ye God riina yuyatawak, ye wohipi tawak, yechi hin harapa haba tawak, kapasek yoban hiki tawak, awi eepi majin nasowoy tawak, ³¹ nobo miman anamesheroko tawak, maji siikenen yechi kujak sokwakasakech, anadii man yecha heharekasakech. ³² Yecha hecho God riiti lo maji eecha wocho: “Eecha otii tawa ma yepa hakiita.” Hiki tawey, heechi kapasek boboyeban eechaba otiito. Eechaba otiitawak, akar ma ye kapasek boboyen otiitawey, ye eecha wocho, “Eetata.”

2

GOD RIITA ANASAK TAWEY, NAGWA NAGWA ANASAKIITA

¹ Ma eecha tawey, eeji apoma, mii boy kapo anadii man kapasek hikichi maji ba diimato? Mii boy kiki sowak, diita yikadey boboyen mii otiito? Mii eecha otiitaney, mii yecha otiitawa boboy eechaba otiitawey, mii eeta mayama miiti hin dagiir poyebato. ² Nota hikitu ma ye kapasek otiitawey, God riita yenya anasatawey, rii eeta

kepi wey anasto. ³ Wowak, eeji apoma, miita kapasek boboy otiitawey, diita yikadey kapasek boboyen anadii man ye otiinak, mii heneyey, mii yenya kapasek hikichi maji ba diimato. Eeta kapasek. Mii boy kapo eecha hikitu God riita miina saka wosawochikiitawak. ⁴ God riita miina hehar otii tawey, miina kowu chichi hatawey, mii kapo eena yuyato. Mii kapo saka hiki tawak, God riita miina eecha hehar otiitawey, rii miita inyakan dareboyeken eena otii hechichu! ⁵ Wowak, miiti mabiya sii giitawak maji meejikasakech. Eecha tawak, eena komas eeta nedii God riita nagwa nagwa anasanak, riita harapa kwotay tawa boboyen nota henyak, riipa miina harapa pikiita. ⁶ God riipa eyey ma yecgha kapasek otiitawa boboyen homachichiawasen yechaban hakiita. ⁷ Ma kaw ye yo kepin hapaga siichi otiitawey, hadabas boboyen, hi kepin eecheecheaba tak tawa boboyen yeshatawey, iipa God riipa yenya kiyatayechi yesokwa yichinak, yepa eecheba eecheba siikiita. ⁸ Anadii ma ye yechi noboban sumowu tawey, nobo kepin nasowoy tawey, kapasek nobon sumowu tawey, God riipa riiti kwotay tawa boboyen yechak gwotiikiita. ⁹ Ayo. Kapasek yo otii tawa ma yecha harapa kapa meeji takiita. Mapo Ju ma yecha kapa meejitakiita, komas anadii ma. ¹⁰ Wowak, eeta ma ye yo kepin otiitaney, God riipa yenya hadabas boboy kepiweyn, hi kepin, eshar eshar tawa boboyen hakiita. Ju ma yenya mapo hanak, anadii ma yen komas habakiita. ¹¹ God riita diita nosapek tawa eyeyma kaw yechi hin meejikasakech. Riita otii tawa yoban iiban ho-

mochichi hato.

¹² Eeta shebo shebo biish tawa ma ye Moses riiti lon yakasakech. Lo eeta yechaka biish tawey, ye kapasek yon otii tawey, God riita yenya anasanak, riita hechar ma ye ya yenya lo majin sawokasakech. Wowak, Ju ma ye lo majin meejiir. Ye meejiiri, kapasek yon otii tawey, God rii yenya anasanak, riipa yenya loka anasatakiita. ¹³ Na hiki. Ma yecha lo majin biish meejibatawey, God riiti misomak kepi takasakech. Yaho. Ma ye o maji meejichi sumowu tawey, ye eeta God riiti misomak kepi tawa. ¹⁴ Eeta shebo shebo biish tawa ma ye loka takasakech. Eecha tawey, yecha yechi inyakak God riiti lon sumowu tawey, ii yechi inyaka eeta lo. ¹⁵ Yecha yo kepin otii tawey, sii eeta mukuchichu eeta lo eeta yechi sugu wopuk tawa. Yechi inyaka mukuchibato dii eeta siiken tabato. Yechahiki tawey, yechi inyaka kaw eecha wocho: “Ada otiiri, eeta kepi,” eecha wocho: “Ada otiiri, eeta kapasek.” ¹⁶ Eecha tawey, kwo komas eechaba siikiita. Eeta nedii God riita Jisas Kraist riitaka eyey ma yechi otiichi veenyi tawa boboyen riita anasakiita. Diita hadabas majin ada sawotawey, sii eecha wocho.

JU MA YECHA EECHA LON HIKI TARI, EETA MAN YESOKWA YICHATAR

¹⁷ Kwo boyen shecha otiito? Kwota mayama eecha habato, Ju ma. Kwoeecha hikitu, loka kwona yesokwa yichikiita. Kwo eecha wocho: “No God riiti ma.” ¹⁸ Kwo God riita tawa tobon hecho. Kwo lo majin meejitarek, eena kwo nagwa nagwa nobok sumowu ichu. ¹⁹ Eecha tawak, kwo eena eecha hikitu

mi dumu ma yenya nobon mukuchichu. Kwo hikitu kwo eeta haba niyik tawa ma yenya okoreechichu. ²⁰ Kwo eecha hikitu nota hiki-nan biish tawa man nobo mukuchichawa ma, yikapwan maji pokiitawa ma. Kwo eecha hiki tawey, lo notaka eecha tawey, siitaba nona eyey boboyen mukuchinak, eechaba eechaba tak tawa mukuchichawa boboy notaka tawa. ²¹ Kwo anadii man maji pokiitu. Boyewak, kwo mayama kwona maji pokiitu? Kwo eecha sawoto opoche hiyi yatanakech. Eecha wochi kwo kapo hiyi yato? ²² Kwo eecha wocho nobo mi-man opoche anemesherotanakech. Kwo eecha wochi kwo kapo nobo miman anemesherototo. Kwo woshepii tawa goden harapa yuyato. Eeta kepi. Wowak, kwo kapo shebo shebo tawa ma yechi lotu akak tawa boboyen hiyik yato. ²³ Kwo kwoti hinmayama yesokwachi eecha wocho God riiti o notaka eecha tawa. Wowak, eecha wochawey ii kwo God riiti on reekiitawak, God riina hiibiya ya majin bato. ²⁴ Ayo, God riiti maji eecha wocho, “Ju ma kwo eeta lon reekiitawak, eena shebo shebo tawa ma ye God riiti hin kapasek habato.”

²⁵ Kwota on sumowutanak, maba sapin diigii tawa boboy sii eeta kwona kiyatayeto. Kwota on nasowoyeney, ii maba sapin boyak diigiito? Ii kwona kiyatayekasakech. ²⁶ Biish shebo shebo tawa ma ye maba sapin diigiinan biish sowe, ye lo majin sumowu taney, God rii yenya hechiniga eecha wokiita: ye eeta maba sapin diigii hamar. ²⁷ Wowak, shebo shebo tawa ma ye kwota otii tawa tobon henyak, ye kwona wohega maji

bakiita. Kwo God riiti on jeyek keyi hamari, maba sabin diigii hamar. Eecha otiirek, kwo eena lo majin nediik reekiito. Reekiitawak, shebo shebo tawa ma ye lo majin sumowutawak, yi maba sabin diigiinan biish tawak, wowak, eena ye kwona wohegakiita. ²⁸ Ada kwona wohecho: “Nama eeta Ju ma siiken tawa? Nama maba sabin siiken diigii hamar? Maba sabin sobo diigii tawa ma ye eeta Ju ma siikenekasakech. Eeta maba sobon otii tawa boboy. ²⁹ Ma eeta Ju ma siiken tawey, ye eeta yechi sugu wopuka eeta Juba tawa. Ii eeta yechi sugu wopuk tar kapasek boboy diigii hamar. Dii eeta Spirit riiti yo. Lo siiti yokasakech. Eecha otii tawa yikadey ma yen ma ye yechi hin yesokwakasakech. God riita yechi hin yesokwato.

3

KAPASEK BOBOY SII BOBOY KEPI SIINA DAGI-IREPOYEKASAKECH

¹ Eecha tawak, Ju ma ye anadii ma yen shechapa heechi mapo ikiita? Kapo boy yikadey nobok yenza kiyatayeto? ² Ayo, yechi eeta nobo sii yenza harapa kiyatayeto. Mapo, God riita Ju ma yenza riiti majin harek, yecha eena siitii kowutar. ³ God riita yenza harek, yecha hehar siitii kowunan biish siiri, wowey, God riipa boy yenza kapo hehar siitii kowukasakech? ⁴ Yaho. Riipa hehar siitii kowutakiita. God riita batawa maji eeta siiken tawa. Ma ye woshepii maji batawak, God riita woshepii maji bakasakech. Riita mashi keyir maji riina eecha wocho:

“Mii miiti maji na siiken maji ba ta.

Batanak, miina ye i anasaney,
kwota eeka kapaga siikiita.”

⁵ Nota kapasek yo sii eeta God riita otii tawa boboy kepin nona mukuchiney, nopa kapo shecha awasen wokiita? No kapo wokiita God rii nona wosawuchinyak rii kapasek otiito? ⁶ Yaho. Biish. God riita kapasek anasaney, riipa kapo boyega diita nosapek tawa ma miman anasatakiita? (Ma yechi inyaka eecha hiki taweyn, eena ada bato.)

⁷ Ada woshepii maji baney, eecha otiiney, God riiti omutiik tawa boboy siiken sii geenyik yanak, God riiti hadabas boboy kepin kawka henyak, kapo wohekiita: ada kapasek yon otii tari, boyewak God riipa ana pikiita? ⁸ Kapo ma por apa eecha wokiita: “Nota kapasek boboy na otiita. Otiitanak, God riiti boboy kepin nota hekiita!” Wowak, ma kaw eecha wocho: Diita otii tawa abon eena ada bato. Wowak, diita yikadey ma yepa ya kapasaken yakiita.

YO KEPIN OTII MA POR TAKASAKECH

⁹ Wowak, nota kapo Ju ma kepi tawak, anadii ma kapasek tawa? Yaho. Ada kwona mukuchuwa kapasek yo otii tawa boboy nona eyey, Ju ma, anadii ma, nona eyey gamu poyetu.

¹⁰ Mashi keyir maji sii eecha wocho:

“Ma kepi por takasakech. Yaho.

Otii hechawa ma por takasakech.

¹¹ God riina yesha he ma por takasakech.

Ye eyey God riina magiirechir.

¹² Eyey kapasek siir.

Yo kepin otii ma por takasakech.

13 Yechi kuja tiiriimo supuga eecha tawa.
 Yechi tarakwoy sii woshepii majiban bato.
 Yechi kuja wo hopo kwoyayega eecha tawa.

14 Owuka eecha tawa kapasek maji yechi
 kuja takiikiisii siitiito.

15 Yecha amaba i man pi sowakwokiita.

16 Ye eechaba boboyen oti kapasek siitawak,
 man harapa nomo yatawa boboyen hato.

17 Ye podat nobok sii inyakan eshar eshar
 hikikasakech.

18 God riina akii tawa nobon ye makabek
 heechikasakech.”

19 Nota eecha hikitu eyey lo maji sii lon
 sumowuken oti tawa ma yenya bato. Eena ma
 por eecha wokasakech, “Ada ma kepi.” Yaho.
 Nota eyey nosapek tawa ma God riiti misoman
 hiibiyaka tawa ma. Ma ye lon hechawey, ye
 yechi kapasek boboy hechawey, yecha yechi
 kujan dasiipeto. 20 Lon sumowu tawa nobon
 sumowuk otiiney, ii ma God riiti misomak kepi
 otiikasakech. Lo sii noti kapasek boboyen eena
 mukuchichu.

*MA JISAS RIINA HIKI SIITIICHICHAWEY, RII
 EETA GOD RIITI MISOMAK KEPI TAWA*

21 Wowak, God riita ma kepi siik riiti misomak
 otiwa nobon God riita nona geenyik mukuchir.
 Ii o siina sumowu nobokasakech. God riiti maji
 piirapet yechi maji eeta geenyik kwodii wochar.

22 Eecha wochar: Eyey ma ye Jisas Kraist riina
 hiki siitiichinyey, God riita otiichinyak, ye riiti
 misomak kepi sowa. Eyey ma ye hiki siiti-
 ichichawey, riita yenya otiichichu. Ye saniga
 saniga takasakech. Ye podatebak yawa. 23 Nota

eyey ma kapasek boboyen otii tarek, no God riiti hadabas tawa boboyen nota eena esanato. ²⁴ Wowak, eecha tawak, God riita nona rukusii tawa boboyen yeyada hatawey, ii eeta Jisas Krasit riiti nobok riiti misomak nona otii kepi siir. Otii kepi siirek, no gaba riiti yon otii wakasa makasakech. ²⁵ God riita Jisas riina ma yenya harek, rii harek, ma ye riina hiki siitiichichawak, rii ma yechi kapasek boboyen bachi tawa nobo siir. God riita Jisas riina ma yenya heechi riita nona mukuchir God riiti misomak maka siik tawa boboy. God rii mashi tar ma yecha kapasek boboyeka tarin, God riita ameya saka pirek. ²⁶ Wowak, apa riita ma yechi kapasek boboy hechawak, eena bachi poyeken otiito. Eecha toitiitawak, dii eecha mukuchichu rii eeta man otii kepi siiken otiito. Eyey ma Jisas riina hiki siitiichichawey, God riita yenya otii mak siik otiitawak, dii eecha mukuchichu rii eeta nagwa nagwa otii tawa God kepi.

²⁷ Boy boboy siita tawak, nota noti hin mayama yesokwato? Yahoo. Biish. Ma rii o majin sumowutaney, rii kapo mayama riiti hin yesokwatakiita? Yahoo. Hiki siitiichinyey, rii God riiti hin yesokwatakiita. ²⁸ Nota eecha wocho: hiki siitiichichawa nobok God riita eeka man otii kepi siito. Loban sumowu tawey, ii otii kepi siikasakech. ²⁹ God rii boy Ju yechiba God? Yahoo. Rii anadii shebo shebo tawa ma yechi God tabato. ³⁰ God rii eeta podareba. Ju ma yecha Jisas riina hiki siitiichinyey, God riita yenya otii kepi siikiita. Anadii shebo tawa ma ye Jisas riina hiki siitiichinyey, God riita yenya otii kepi siibakiita.

³¹ Dii boy kapo eecha wocho o majin nota boy kayek rabok? Yahoo. Eecha otiikasakech. Nota lo siina siiti eemebak eeka heechitu.

4

GOD RIITA EBRAHAM RIITA OTIITAR NAGWA NAGWA NOBON SAWOTAR

¹ Ebrahim rii noti wayega. Boy majika nota riina tawa? ² Ebrahim rii yo otii tawa abo kepi siita God riiti misomak kepi sokwaney, ii Ebrahim rii sa riiti hin mayama yesokwaba ta. Wowak, ii opoche God riina eecha wochanakech rii kepi tawa. ³ Boyewak? God riiti maji eecha wocho: “Ebrahim rii God riina hiki siitiichichari, eena hechi rii nagwa nagwa ichawa maga eecha yar.” ⁴ Ma por rii yo otiichi yan yato. Yan yanak, rii eechahikitu dii eeta eeji yon tokowa. Rii saka eecha hiki tawak, yeyada ha tawa boboy. ⁵ Ma por rii otii tawa yon henyan siiney, rii God riitaban hiki siitiichichaney, God riita eena hechi eecha wocho kata ma riita hiki siitiichichawa boboy sii riina otii kepi tawa. Eecha tawak, kapasek boboy tawa ma ye nagwa nagwa i ma siikiita. ⁶ Devit rii maji kepin bar eeta yikadey man God riita hiki siitiichichawa boboyek eeka otii kepi siir. Yok otii kepi siikasakech. ⁷ Rii eecha wor:

“Eyey ma yen God riita kapasek boboyen bachi poyechiri,
God riita gamu poyeri,
ye sa inyaka kwoya hiki ta!

⁸ Ma por riiti kapasek boboyen God riita eena abosuchiyega,
rii sa inyaka kwoya hiki ta.”

⁹ Dii Devit riita kwoya hiki tawa majin wori, maba sapi diigii tawa ma yechaba kapo meejichi kwoya hikitu? Yaho. Maba sapi diigiinan biish tawa ma ye kwoya hikibato. Nota eecha wocho: Ebrahim rii God riina hiki siitiichichari, eena hechi rii nagwa nagwa ichawa maga eecha yar. ¹⁰ Ebrahim rii shecha tarek, iin God rii nagwa nagwa ichawa ma wochar? Rii kapo mashi maba sapin diigiir? Kapo saka diigiitawak? Ayo. Rii sapi diigiinan biish tarek, God riita riina nagwa nagwa ichawa ma herek, eena yar. ¹¹ Eecha tarek, maba sapin komas diigiir. Ebrahim rii biish tarek, rii God riina hiki siitiichicharek, God riita riina nagwa nagwa ichawa maga eecha yar. Yarek, rii riiti maba sapin diigiiri, sii eeta mukuchir, rii eeta nagwa nagwa tawa ma. Wowak, Ebrahim rii eeta eyey God riiti majin hiki siitiichichawa ma yechi wayega. Rii eeta maba sapin diigiinan biish tawa ma God riita yenya nagwa nagwa ichawa maga eecha yari, yechi wayega eeta Ebrahim. ¹² Ebrahim rii eeta maba sapin diigii ma yechi wayegaba. Yecha Ebrahim riita hiki siitiichichawa nobon sumowutar mashi maba sapi diigiirin, eena Ebrahim rii eeta yechi wayega. Ye sapin diigiiri, yi apoko saka otiichirek.

GOD RII EECHA WOR: EBRAHAM MII MIITI NEJAKA ADA KWONA NOSAP AKAREN HAKIITA

¹³ Mashi God rii ebrahim riina wor: Komasa ada miina miiti nejaka nosap akaren hakiita. Ebrahim riita God riina hiki siitiichichari God riiti mi-somak rii kepi tarek, eena saka lon sumowutarek, God riita riina akar nosapen haken worek. ¹⁴ Ma

ye lo majin sumowutawa, nobok God riita ma yenya hadabas boboyen haney, ma yechi, hiki siitiichichawa bobey eeta kubuchey boboy, God riita wochar maji eeta kubuchey tawa. ¹⁵ Eeta lo sii nona hadabas boboyen hakasakech. Sii God riita kwotay tawa boboyen nona eena hato. Wowak, ma ye lo majin meejinan biish tawey, ye lo majin nasowoyekasakech.

¹⁶ Wowak, ada kawka kwona bak hiki siitiichichawa boboy sii God riita wochar maji siiti mu. Eecha tawak, eeta yesokwa yichi tawa boboy sii eyey Ebrahim riiti neja yechak yeyada yato. Saka lon hiki tawa ma yechabak yatawak, ma Ebrahim riita hiki siitiichirega eecha hiki siitiichichawa ma yen yabato. Ebrahim rii eeta noti eyey hiki siitiichichawa boboy apoko eena nota eecha wocho. ¹⁷ God riita mashi keyir maji eecha wocho: “Ada miina otiichirek, mii eeta eyey ta ye i tawa ma yechi woyegasiir.” Diita wotar maji sii God riiti misomak eechaba eechaba kepi wey tawa. Diita God rii eeta harapa mayaka tawa. Rii eecha tawak har man rii oti saniyeechi, yesokwa yichi tawak, mashi biish tar boboyen apa rii wo otiiniga diita tawa.

¹⁸ Mashi Ebrahim rii eeta nobon hekasakech. Rii tarek, rii hiki siitiichichi rii God riita wotar maji siita sokwaken eena kowutar. Worek, rii eena eyey ta ye i tawa ma yechi wayega siir. Mashi keyir maji eecha wor: “Miiti nejana nokwapa nokwapa siikiita.” ¹⁹ Rii 100 sukwiya bana siirek, riiti maba eeta nejir. Worek, Sera, riiti mima sii apoko saba siirek, yikapwa kiyakasakech. Eecha tarek, Ebrahim rii riiti

maban hikichi rii hiki siitiichichawa bobyen kwotayechi hiki tar. ²⁰ God riita wotar majin rii saka abosuchirek, hiki siitiichicharek, anabeyechi tarek, God riiti hin yesokwatar. ²¹ Rii harapa kwotayechi hiki tar God riita wotar majin riipa kiki sikiita. ²² Riita hiki siitiichicharek, eena God riita riina nagwa nagwa ichawa maga eechar.

²³ Wowak, diita maji jeyek tawey, saka Ebrahim riitaban worek. ²⁴ Nona kiki wobar. Jisas riita harek, God riita riina otii yesokwa yichirek, nota eena hiki siitiichichawey, eena God riita nona nagwa nagwa ichawa maga eechar yato. ²⁵ Nota eyey kapasek boboyen otii tawak, God riita Jisas Kraist riina haken eena har. Harek, riina awasen yesokwarek, nota eena God riiti misomak kepi tawa.

5

GOD RIITA NONA EECHA HABATO NAGWA NAGWA ICHAWA MA

¹ Apa God riita riiti misomak hiki siitiichichawa nobok nota nagwa nagwa ichawa ma habato. Eechar tawak, eena nota Harapa Jisas Kraist ritaka eechar hehar tawa. God riita nona ow maji bakasakech. ² Jisas Kraist riita hiki siitiichichawa nobok nona yeechi nota God riita yeyada hatawa boboyek nota eechar riitaka chishitu. Eechar tanak, nota God riiti hadabas boboyen kowu tawak, noti inyaka kwoya hikitu! ³ Nomo yatawa boboy notak yanan nota eena kwoya hikiba takiita. Nomo yatawa boboy siita noti sugu, wopun kiyatayeto. Kiyatayetawak, nota eechar hapaga siichi otiito.

⁴ Hapaga siichi otii tawak, God riita hechawey, rii eeta kwoya hecho. Riita kwoya hechawak, nota Jisas yak tawa nediin kowutu. ⁵ Nota kowu tawak, nota meja maji bakasakech. God riita nona rukusii tawak, Holi Spirit nobok nota eeka meejito. Eeta Holi Spiriten God riita nona hatu.

⁶ Mashi nota saka hapaga siitarek, God riita hisiir nediik Kraist rii kapasek yo otiiichi magiir chichar ma yenya Kraist riita hachir. ⁷ Na hiki ta: ma por rii boy nagwa nagwa hiki tawa man hachikiita? Kapo ma por rii ma kepin hachikiita.

⁸ Nago, nota kapasek tawa ma tarek, Kraist riita nona hachir! Eecha otiiri, eeta God riiti rukusii tawa boboyen, nona mukuchichu. ⁹ Riita harek, apa God riiti misomak nota kepi tawa. Rii eeta otiichirek, no kepi tawak, eeta siiken nota God riiti kwotayi tawa boboyen no heechinak, non yesokwa yichikiita. ¹⁰ Mashi nota God riiti ow ana pi ma tarek, eeta nediik Jisas riita harek, nona otiiniga God riiti nareboy sowa. Harek, nareboy sowak, eeta siiken riita tawak, nona yesokwa yichikiita. ¹¹ Ada kawka bak, noti eena kwoya hikichi God riiti hin yesokwato.

ADAM MAJI KRAIST MAJI

¹² Ma por rii tarek, riitaba kapasek boboyen diita nosapek yayar. Yayarek, ha tawa boboyen yayabar. Yayabarek, eyey ma ye diita nosapek tawey, kapasek boboyen otii tawey, ye eena habato. ¹³ Wowak, eeta nedii lo maji saka diita nosapek yatarek, ma ye kapasek boboyen otiitar. Otiitarek, lo biish tarek, God riita ma yecha otiitar kapasek boboyen eena hechi abosuchi tar.

¹⁴ Adam ri nedii heechi i i Moses riiti nedii eyey ma ye hatar. Ma kaw ye Adam riita God riiti majin nasowoyechi otiirega, saka eechaba otiirek, wowak, ha tawa boboy sii eynya dagiir poyebatar. Adam rii eeta komas yak tawa ma riiti mayi mukuchir ma.

¹⁵ Wowak, piir chegiik takasakech. God riita yeyada hatawa boboy sii Adam riiti kapasek tawa boboyeka piir eecha chegiik podabak takasakech. Eeta siiken podar ma riiti kapasek boboyek nokwapa nokwapa ma ye hatar. wowak, God riita harapa rukusii tarek, nokwapa nokwapa man rii riiti yeyada boboyen Kraist Jisas riiti nobok hatar.

¹⁶ God riita yeyada ha tawa boboy sii ma por riiti kapasek boboyega eecha takasakech. Diita ma por rii kapasek boboyen otiirek, God riita anaseechi eecha wor: “Ma ye eeta sii siiken siiki-ita. Wowak, eecha tawak, God riita yeyada yenya hatarek, rii eecha wochar kwo eeta kepi tawa!”

¹⁷ Eeta siiken ma por rii kapasek boboyen otiiri, ha tawa boboy sii man tasiichi dagiir poyetar. Wowak, Jisas Kraist riita harek, God riita yeyada ha tawa boboy sii sokwa eeta harapa mayaka siir. Siirek, eyey ma ye eena eyey yari, riiti yeyada ha tawa nagwa nagwa otii tawa boboyen yari, ye Kraist riitaka eechaba eechaba siitii kowu takiita.

¹⁸ Wowak, nota eena eeta hecho: ma por rii kapasek boboyen otiiri, nota eeta eyey sii siiken sowa. Eecha tawak, ma por rii yo kepi poren otiiri, eyey ma eeta kwoya woy hiki tawak, nota eechaba eechaba takiita. ¹⁹ Eecha wochawak, ma por rii boboy kapaseken otiiri, nokwapa nokwapa ma eena kapasek boboy otiito. Ma por rii

God riiti nobon nagwa nagwa sumowu ichari, nokwapa nokwapa ma yen God riiti misomak eeka otii kepi siikiita.

²⁰ Eeta lo maji sii yarek, kapasek boboy sii eechaba sokwa harapa mayak siir. Siirek, God riiti rukusiichi yeyada hatawa boboy sii sokwa eechaba harapa mayaka siir. ²¹ Eecha tawak, kapasekeka tawa boboyen siitii kowu tarek, ma ye hatar. Wowak, God riita rukusiichi yeyada ha tawa boboy sii nona nagwa nagwa ichawa nobok heechi tawak, nona siitii kowutu. Siitii kowutawak, Harapa Jisas Kraist riiti nobok noa eechaba eechaba siikiita.

6

NOTA JISAS KRIAST RIITABAKA EECHA TAWA

¹ Eena nopa shechapa bakiita? Nopa boy mashi nobobak kawka tanak, God riita rukusiichi yeyad ha tawa boboy sii nona boy kapo nokwapa nokwapa mukuchitakiita? ² Yaho. Sii siiken. Nota harek, kapasek boboy otii tawa nobon nota heechir. Boyewak nota kawka kapasek boboyen otiikiita? ³ Kwo hikitu: nota Jisas riitaka eecha uku yeetiiri, ii eeta no podat nobobak siirek, riitaka har. ⁴ Notu uku yeetiiri, ii riitaka eecha nota tiiriimok chir. Chirek, riitaka eecha har. Apa boyewak? Jisas Kraist riin tiiriimok heechi God riiti hadabas hapaga boboyek saniyeechi yesokwarega, nota eechaba sokwanak kepi wey takiita.

NOPA MESEK KRAIST RIITAKA EECHA TAKI-ITA

⁵ Nota riitaka eecha hayega, podak tanak, riita harek, riin saniyeechi yesokwarega, nopa eechaba riitaka ya sokwanak, podatiibak takiita. ⁶ No eecha hikitu: noti kapasek nobo siin eeta Kraist riitaka eecha mek ji siitiichir. Kapasek otii tawa hapaga boboy siina pi sowakwo hamaken eena mek ji siitiichir. Mek ji siitiichirek, nota kapasek boboy siiti yo otii wakasa makasakech. ⁷ Ma ye hanak, kapasek tawa boboyen yechaka eecha heemar.

⁸ Nota Kraist riitaka eecha hari, nota eena hikitu no riitaka eechaba takiita. ⁹ No eecha hikitu Kraist rii tiiriimok awasen saniyeechi ya sokwarek, kawka saka hakiitawak, kapasek tawa hapaga boboy sii eeta riina siitii kowukasakech. ¹⁰ Riita hari, kapasek boboy siin eeta pi hamar. Apa rii tawa. God riitaka eechaba eechaba takiita. ¹¹ Eecha tawey, eechaba na hiki ta. kwota kapasek yo ichawa nobo eeta hamar. Kapasek boboy sii nona otii hechaney, no mayishikasakech. Kwo Jisas Kraist riitaka God riitaka eecha siito.

¹² Ii kapasekeka tawa boboy sii kwona siitii kowu ma siikasakech. Eena kwo opoche kwoti maba siiti nobon sumowutanakech. ¹³ Kwo opoche kwoti maba kawen hanak, kapasek otii itanakech. Wowak, kwota na eyey mabak tawa boboy kwotin God riitaban ha. Kwota na kwoti eyey maba boboyen abosuchi heechi nagwa nagwa God riitabak i. Tiiriimon heechi yesokwa tawa maga na eecha i. ¹⁴ Kapasek boboy sii kwona siitii kowukasakech. Lo maji sii kwona siitii kowu takasakech. God riita rukusiichi yeyada

ha tawa boboyek eeka kwona siitii kowutu.

NOTA EETA NAGWA NAGWA NOBOK ICHAWA WAKASA MA

¹⁵ Wowak, nopa shecha otiikiita? Nota on heechi God riita rukusiichi hatawa boboy siita nona siitii kowu tawey, nopa boy kawka kapasek boboy otiikiita? Yahoo! ¹⁶ Kwo eeche hikitu: kwota ma por riiti majin meejichi sumowuney, ii eeta riiti yo oti wakasa ma siiken sowa. Nago, kwo kapasek boboy siiti yo oti wakasa ma siiney, ii kwopa hakiita. Kwota God riitaban sumowuney, ii kwopa God riiti misomak kepi takiita. ¹⁷ Mashi kapasek boboy siiti kuruk eeka tar. Apa kwo pokiitawa maji kepin sugu wopuk heechi eena sumowutu. Eena ada God riina woshiato. ¹⁸ God riita kwona kapasek boboy pokok jicharin heemachi yaya boboy kepin oti wakasa ma heechir. ¹⁹ Ada batawey, kwoti sugu wopu sii saka kiki siitawak, eena ada ma oti tawa abon wocho. Mashi kwo kwoti maban eyey boboyen kapasek boboy siitaban hatar. Hatarek, kwo een kapasek otiir. Apa kwo na eye maba kwi God riitaban hanak, riiti boboy kepi siiti yo oti wakasa ma na siinak, holi boboyeban na oti ta.

²⁰ Mashi kwota kapasek boboy yechi kuruk tari, God riiti nagwa nagwa ichawa nobo kwota ikasakech. ²¹ Mashi kwota tar nobo sii kwona kapasek boboyen otiitarek, kwo boboy kepin boyega shecha yatar? Eeta yikadey boboy sii eeta ha tawa nobo. ²² Wowak, apa God riita kwona kapasek boboy tar pokon heemachir. Heemachirek, apa kwo eeta God riiti yo oti wakasa ma siir. Siirek, apa kwota eyey boboy kwotin riitana har.

Harek, kwo eechaba eechaba siikiita. ²³ Kapasek otii tawa boboy sii eeta hatawa nobon tokoto. Wowak, God riita yeyada ha tawa boboy sii eeta nona Jisas Kraist, noti Harapa, riitaka eechaba eechaba takiitawa nobon eena hato.

7

NOTA AKAR NOBOK ICHU

¹ Yaka kumwoy, ada bana maji kwota hikitu. Kwo lo majin meejito. ² Maka eecha tawa mima sii sa ma riitabaka eecha ta. Wowak, riita heechi hanak, lo eeta mima siin neekikasakech. ³ Wowak, siita siiti ma rii tanak, sii heechi akar man siiney, siina eecha habakiita nobo anemesheroke tawa mima. Wowak, siiti ma rii haney eeta lo siina anachekekasakech. Siita akar man siiney, sii kapasek siikasakech. ⁴ Kwota, eeji kumwoy, eechaba tawa. Lo siiti majik, kwo eeka har. kwota Kraist riiti mabaka tawak, eena kwo har. Kraist riita harek, riin saniyeechi awasen yesokwarek, no eeta riiti tawa. Tawak, nota na kepi tanak God riiti yo kepin otii ta. ⁵ Nota mashi kapasek boboy yeechi kuruk tari, lo maji sii nona kapasek otiitar inyakan eena yesokwar. Yesokwarek, nota eeta ha nobok eeka ichar. ⁶ Mashi eeta llo sii nona poko jichar. Wowak, apa nota harek, eeta lo sii nona neekikasakech. Eena lo sii nona anachekekakech. Apa nota Spirit riiti nobon sumowutu. No mashi keyir majiban sumowukasakech.

KAPASEK BOBOY SIITI NOBO SII NONA KAPASEK OTIITO

⁷ Eena nopa shechapa bakiita? Lo sii boy kapasek otiito? Yaho. Wowak, lo siita nona mukuchinan siiyega ada waga boyega siina shecha hikiwa? Lo siita ana eecha wonyan siiyega, opoche mii kowya hechanakech, ada waga eena boyega shecha hikiwa? ⁸ Diita lo maji yarek, ada nokwapa nokwapa kapasek oti tawa nobon her. Ada nokwapa nokwapa boboyen kwoya hechar. Ayo. Lo biish teyega kapasek boboy sii waga biish sowa. ⁹ Mashi lo biish tari, ii an tar. Lo sii yarek, kapasek boboy sii geenyik sokwarek, ada eeta har. ¹⁰ Lo majin sii man yesokwaken sokwari, an eena heri sii eeta ana pi sowakwoken otiir. ¹¹ Kapasek boboy sii oti nobon yeshatari, diita lo sii otiitar nobon hechi iibak otiir. Otiitari sii ana woshepiitar. Eecha otiiterek, kapasek boboy sii ya ana pi sowakwor. ¹² Eena eeta lo sii eetahoi, kepi taw. Eyey siiti maji sii eeta holi, nagwa nagwa tawa ichawa nobo, eeta kepi wey tawa.

¹³ Diita maji mu kapo eecha wocho boboy kepi sii ana pi sowakwor? Yaho. Kapasek boboy siita pi sowakwor. Kapasek boboy sii boboy kepi yeechi otiichi ana pi sowakwor. Worek, kapasek boboy siiti mu geenyik ya sokwarek, no hehar hecho. Eeta yikadey boboy, lo siiti nobok ya sokwarek, kapasek boboy sii eeta kapasek wey.

KAPASEK BOBOY SI NOBO NOTI INYAKAN POKOGA JICHU

¹⁴ Nota eecha hikitu lo sii eeta God riiti spiriteka eecha tawa boboy. Wowak, ada diita nosapek tawa maba omuka tawak, kapasek boboy siita ana poko jirek, ada siiti yo oti ma siir. ¹⁵ Wowak,

ada otii tawa mun hikikasakech. Boyewak ada otiiito? Ada otiiik otii tawa boboyen an way otiiikasakech. Wowak, ada yuya tawa boboyen eena an otiiito. ¹⁶ Ada yuya tawa boboyen otiiinak, ada eecha wocho, “Lo eeta kepi tawa.” ¹⁷ Wowey, dii ada otiiikasakech, kapasek boboy siita adaka tawak, otiiito. ¹⁸ Ada ma sobo tawey, eeta boboy sii ana kepikasakech. Eecha tawak, ada yo kepin otiiiken otii tawey, boyega shecha otiiik? ¹⁹ Ada otiiiken otii tawey, boboy kepin otiiikasakech. Wowak, kapasek boboyen ada yuyeechi otiiito. ²⁰ Ada kapasek yon yuyeechi otiiiney, dii eecha wocho an otiiikasakech. Kapasek boboy siitaba adaka tawak, siitaka eecha otiiito.

²¹ Wowak, an hecho eeta boboy sii eeta yo otiiito. Ada yo kepin otiiiken otii tawey, ada kapasek boboyen otiiito. ²² Eeji sugu wopuk ada God riiti lon otiiiken hikitu. ²³ Wowak, anadii lo sii eeji mabak otiiito. Diita lo sii sugu wopuk tawa lo siitaka eecha ow ana pichu. Eecha mabak otii tawak, kapasek boboy tawa lo sii ana poko jichu. ²⁴ ada kapasek wey siito. Diita maba sii ha tawa nobok ichawey, kapa nama ana kwoyava yeechikiita? ²⁵ Ada Jisas Kraist, noti harapa, riiti hik God riina woshiato. Riita ana kwoyava yeechik. Wowak, ada diika tawa: ada eeji inyak-abak hikitu an God riiti yon otii tawak, maba sobo tawa boboy sii kapasek boboy siiti yo otii nobon sumowutu.

8

*KRAIST RII KAPASEK BOBOYEN KWOYAVA
YEECHI SPIRITEN HEECHIR*

¹ Wowak, apa ma ye Kraist riitaka eecha tawey, anasakasakech. ² Spirit siiti lo sii ana Jisas Kraist riitaka eechaba eechaba tawa boboyen hatawak, sii hatawa kapasek boboyeka tawa lon ana heemachir. ³ Ma ye maba omuk eecha tarek, ma kiiriisiiposii tarek, lo sii eena kikisiikasakech. Eecha tarek, God riita otiir. Riita riiti yikapwa podareban heechirek, yar. Yari, rii ma sobo tar boboyega eecha siir. Siirek, ma yechi kapasek boboyen kwoyava yeechiken eena yar. Yari, God riita Jisas Kraist riitak ma yecha kapasek otii tar boboyen rii dagiir poyer. ⁴ God riita eecha otii tarek, lo siita yeechi yayaken otiitar boboy, ma nagwa nagwa sii boboy sii notaka hehar sokwataken eena otiir. Riita otiiri, Spirit riiti nobok eeka otiir. Ma yecha otii tawa aboga eecha otiikasakech.

⁵ Ma ye maba omuk tawa boboyen sumowu tawey, yechi maba omuk tawa boboy sii eeta yechi inyakan siitii kowutu. Ma ye Spiriten sumowu tawey, eeta Spirit riita yechi inyakan siiti kowutu. ⁶ Maba omuk tawa boboy sii inyakan siitii kowu taney, ma riipa hakiita. Spirit riita inyakan siitii kowu taney, eeta ma riipa eechaba eechaba kepi hikiniga takiita. ⁷ Ma rii riiti maba omuk tawa boboyen sumowutaney, rii eeta God riina ow ana pichawa ma. Rii God riiti lo nobon sumowukasakech. Ii saka kiki siikiitawak. ⁸ Maba omuk tawa boboyen sumowu tawa ma yen God riita kwoya hekasakech.

⁹ Wowak, kwo maba siiti nobok takasakech. Spirit rii kwotaka eecha yichaney, kwo eeta Spiriteka eecha tawa ma. Eeta ma por rii Kraist

riiti Spiriteka eecha tanan siiney, ii riitikasakech. ¹⁰ Kapasek boboy sii kwona otiichirek, kwi maba eeta har. harek, Kraist rii kwotaka eecha taney, ii kwo eeta God riiti misomak nagwa nagwa tawa. Tawak, eeta Spirit rii kwona tawa. Tawak, eeta Spirit rii kwona otii verechichawak, kwo eeta kepi wey tawa. ¹¹ God riita Jisas Krasit riita harek, riina otii saniyeechi yesokwar. Riiti Spirit rii kwotaka taney, iipa Jisas Kraist harek, rriina otii saniyeechi yesokwar. Riiti Spirit rii kwotaka taney, iipa Jisas Kraist harek, rriina otii saniyeechi yesokwarega kwoti ha tawa maban otiiniga yesokwachibakiita. Riiti Spirit kwotaka eecha tawey, rii eecha otiito.

SPIRIT RII NONA OTIINIGA GOD RIITI YIKAPWA SIIR

¹² Eena yaka kumwoy nota awasen ha boboy tawey, maba omuk otiowa tawa boboyen awasen ha boboyekasakech. ¹³ Yaho. Kwo maba omuk tawa boboyen sumowu taney, ii kwopa hakiita. Kwo Spiriten sumowuchiniga kwota yo kapaseken Spiritek dagiir poyetaney, kwopa eechaba eechaba kepi takiita. ¹⁴ Eeta eyey ma ye God riiti Spiritek chishitaney, ye eeta God riiti yikapwa tawa. ¹⁵ Eeta Spiriten God riita kwona hari, kwo akii tawa yo otii wakasa ma siikisakech. Yaho. Eeta otiichichawak, kwo eeta God riiti yikapwa sowa. Yikapwa siichi tawak, Spirit riiti hapaga boboyek eeka nota God riina uwato: “Apoko, eeji Apoko!” ¹⁶ God riiti Spirit riita noti spiriteka eecha parechi eecha wocho: “Nota God riiti yikapwa.” ¹⁷ Nota God riiti yikapwa tawey, komas nota riiti boboyen yabakiita. Kraist riita

yak tawa boboyen Apoko rii apa eena siiti kowu tawey, eena nota Kraist riitaka eecha yabakiita. Nota riitaka kiki chishi tawak, kapa kiki meeji tawey, riiti hadabas boboyen nota kiki yakiita.

*KOMAS NOTA GOD RIITI HADABAS BOBOY
KEPIN YAKIITA*

¹⁸ Ada eecha hikitu diita kapa meeji tawa boboyen apa nota kiyatawey, eeta kubuchey boboy. Komas God riita nona geenyik mukuchik tawa hadabas boboy sii eeta harapa. ¹⁹ Eyey boboyen God riita otiirek, sii eena kowutu. God riita riiti yikapwa yenza riita otii boboyen geenyik kwodii wo mukuchiken eena kowutu. ²⁰ God riita otiir boboy sii God riiti boboy siiken siin saka hechawak. Ii yechi yokasakech. Ii God riiti inyaka tawa yo. Wowak, sii sokwak tawa nediin eena kowutu. ²¹ God riita diita nosapek tawa otiir boboy eyey sii eeta kwopa siito. Eecha tawak, siin poko jiniga tar. Jiniga tawak, sii eeta heema nediin kowutu. Eeta nedii yanak, sii God riiti yikapwa yechaka eecha kepi wey siikiita. Kwopa siikasakech.

²² Kwota hikitu eyey boboyen God riita diita nosapek otiiri, sii kapameejik otii tawey, mi-mayikapwa yimowuken otii tawak, kapa meeji tawaga eecha meeji. ²³ God riita otiir boboy siitabakowukasakech. Nota eechaba kowutu God riita riiti Spiriten nona mapo hari, notaka eecha tawak, noti inyagak visuwutu. Nota God riita nona riiti yikapwa siiken otiichiken, nota kwopa siitii tawa boboyen heemachiken eena kowu tawak visuwutu. ²⁴ Nota kowu tawak, nona yesokwa yichikiita. Nota kowu tawa boboyen

henyey, nota eena kawka kowukasakech. Kapo nama riita hewa boboyen kawka kowu takiita?
²⁵ Wowak, nota henyan sobo tawa boboyen kowu taney, nota kiya yaniga kowu takiita.

²⁶ Eeta Spirit rii ya nona kiyatayebato. Nota arobaro tawey, Spirit rii nona kiyatayeto. Nota God riiti yikapwa tawey, eeta Spirit riita nona visuwuchi kuruk bachichu. Kujak banan siir maji eena eeta Spirit riita kuruk bachichu. ²⁷ God riita ma yechi inyaka wopun hecho. Hechawak, Spirit rii God riiti inyakan God riiti ma mima yenya wosyasachiyasa hechichu.

²⁸ Wowak, no hikitu eeta ma ye God riina rukusii tawey, eeta ma yen God riita hisiichi yon hari, eyey yenya ya tawa boboy sii yenya kiyatayechichu. ²⁹ Eeta ma yen God riita hisiiri, ye sokwa riiti yikapwaga eecha siiken eena rii yeechi saniga yichir. Yichi tawak, ye God riiti Yikapwa riiti kumwoy siikiita. ³⁰ Ada kawka wocho eeta ma yen God rii yeechi saniga yechi tawey, yenya rii habatar. Habatarek, rii riiti misomak yenya otii nagwa nagwa tar. Tarek, ye riiti hadabas boboy kepin yenya habar.

GOD RIITI RUKUSII TAWA BOBOY SII YENYA HEECHIKASAKECH

³¹ Eena nopa shechapa bakiita? God riita nona kiyatay tawey, kapo nama nona yabu pi ma?

³² Na he! Riita riiti Yikapwan egesiikasakech. Riita heechirek, yari, nona kiyatayeken eena yar. Riita Yikapwan nona kiyatayeken hari, riipa kapo nona riiti akar boboyen saka kapo habakiitawak? Yahoo. Riipa eyey boboyen habatakiita!

³³ Kapo nama God riiti ma miman kapasek majin ba diimakiita? God riita yenya eecha wocho: ye kapasek boboyekasakech. ³⁴ Nama kapo yenya dagiir poyekiita? Yaho. Jisas Kraist rii harek, riina yesokwa yichirek, rii God riiti mama yepa tapak yichu. Yichiwak, riita God riina nona anasa majin eena wo wohecho. ³⁵ Wowak, kapo boy boboyek Kraist riita rukusii tawa boboy sii nona kwoyava yeechikiita? Kapo nomoya tawa boboyek, kapo harapa yok, kapo nona kikir poy boboyek kapo eecha ha tawa boboyek, kapo kiiriisiiposii siinakech, kapo pinyakech akiitanak, kapo ha tawa boboyen akiitanak nona Kraist riita rukusii tawa boboyek nona kwoyava yeechikiita? Yaho. ³⁶ Mashi keyir maji sii eecha wocho,

“Nota miiti ma mima tawak,
eena eechaba eechaba nedii nona pi hatu.
Ye nona hechawey, sipsip yiga eecha
pi sowakwoto.”

³⁷ Ayo. Diita boboy notak yaney, notapa dagiir poyekiita. Jisas Kraist riita nona rukusii tawa nobok nopa eeka dagiir poyekiita! ³⁸⁻³⁹ Ada eena hehar hecho akar boboy pochi sii nona Kraist riiti rukusii tawa nobo nona ya kwoyava yeechikasakech. Ha boboyek, tawa boboyek, egelek, siitii kowu tawa boboyek, apa tawa boboyek, komas yaka tawa boboyek, howuk tawa boboyek, heyik tawa boboyek, akar boboyek nona sakapa God rukusii tawa boboyek taweyn kwoyava yakasakech. Diita hapaga boboyen Jisas Kraist, noti Harapa, riita otiirek, eena eeta noti.

9

GOD RIITI MA MIMA

¹ Eeji diita maji an sikken wocho. Ada Kraist riiti. Ada saka woshepii tawak. Holi Spirit rii ana siitii kowu tawak, eeji inyaka sii eecha wobatoada woshepiikasakech. ² Ada eeji ma mima, eeta eeji pi eeji maba omu, yenya hiki tawey, ada harapa inyakpwan hiki tawak kapa meejito. ³ Nobo taney, ada God riina wohenyak, God riita ana otiichinyak, ada ha tawaeemek inyak, eeji yaka kumwoy ye sapa eeka kepi sokwa. ⁴ Yecha God riita hisiir ma. Riita otiichirek, ye riiti yikapwa siir. Siirek, rii riiti boboy kepin yenya habatar. Rii wotar majin yenya wobar. Riitilon yenya har. Yecha God riiti hin yesokwahechar. God riita boboy kepin yenya haken wori, ye meejir. ⁵ Yechi wayega eeta Ebrahim, Aisak, Jekop. Kraist rii sokwa mak siiri, rii Ju mak sokwar. Eetakepi wey. Eyey boboyen siitii kowu tawa God riiti hin na yesokwa ta. Amen.

GOD RII RIITI MA MIMAN HISIIR

⁶ Ada saka batawak, God riita wota hipir. Yahoo. Eyey Isrel ma siiken bakasakech. ⁷ Eyey Ebrahim riiti neja ye God riiti yikapwakasakech. God riita Ebrahim riina eecha wor: “Aisak riiti yikapwayechaba eeta miiti yikapwa.” ⁸ Diita maji mu eecha wocho: eetayikapwa ye sobo sokwa tawey, ye God riiti yikapwakasakech. Yahoo. God riita wotar majik yimowu tawa yikapwa ii eeta God riiti yikapwa. ⁹ God riita wotar maji eecha wor: “Eeta nediik ada awasen yanak, Sera siipa hoye yikapwa por yimowukiita.”

10 Apa an maji kawka tawa. Rebeka sii yikapwan upurusen yimowuri, apoko podareba. 11-12 God riita diita boboyen riiti inyakak otiiken otiitarek, ma yechi boboy takasakech eena rii eecha wor: “Yaka riipa kumwoy riiti kuruk takiita.” God riita wor nedii yikapwa piiriina saka yimowu tarek, worek. Piirsaka kepi boboy otii tarek, kapasek boboyen otii tarek, rii wor. Wowak, boyarek God rii hisiir? Riiti inyakak saniga hikir. Piiriita hikichi otii tar yon saka eena hisiirek. 13 Mashi keyir maji eecha wocho, “Ada Jekop riina rukusii tarek, Iso riina yuyatar.”

14 Eena nopa shecha bakiita? God rii boy kapasek boboyen otiito? Yahoo. 15 Rii Moses riina eecha wor: “Adama poren rukusiichi yeyada haken wonyey, anapa hakiita. Ma por riin ada inyakapwa hikichi haken wonyey, anapa hakiita.” 16 Wowak, nota hecho God riita otii abo sii eeta riita hikichi rukusii otii tawa boboy. Ma yecha otiiken hiki tawa boboy sii takasakech. 17 God riita mashi keyir maji sii Pero riina wor: “Miina eeji hapaga tawa boboyen mukuchiken, eena ada miina aka tabo yima otiichi heechir. Eeji hin eyey nosapek meeji ye i taken eena ada miina eena aka tabo yima otiichir.” 18 Nago, God riita ma poren hehar rukusiik wonyey, ii riipa keena otii mabiya giiken wonyey, riipa otii giikiita.

GOD RIITI KWOTAY BOBOY RIITI RUKUSIICHI YEYADA HA TAWA BOBOY

19 Wowak, ma por rii kwotaka tawey, kapo eecha wokiita, “Diita maji siiken taney, boyega God riita shecha hikitu ma ye kapasek tawa?

Kaponama awasen God riiti inyakan bato?”

²⁰ Wowak, ada awasen wocho, eeji nareboy, mii nama kapo God riina awasen bato? Ma por rii awon chichawey, awo sii riina maji eecha wokasakech, “Boyewak miita ana eecha otiwa?”

²¹ Ma por rii nosap pochin yeechi awo upurus chinyey, awopochi yo kepin otii tawa awo, pochi sii yo kapaseken otii tawa awo, riiti inyagak hikichi chichawey, eeta kepisa keena otii.

²² God riita eechara otii tar. Rii ma yenya riiti kwotay tawa boboyen riiti hapaga tawa boboyen geenyik mukuchiken hiki tar. Nokwapa nokwapa ma yenya God rii yuya kwotayerek, ye kapasek tarek, God riita yenya pi sowakwo hamaken eena sayar tarek, rii kowu ye yayatar. ²³ God riitariiti hadabas boboyen ma yenya geenyik yesokwa mukuchiken hiki tar. Hiki tarek, rii riiti hadabas boboyen nota yaken eena nona sayarechichar. Riita nona sayarechicharek, rii nona rukusiichiniga riiti hadabas boboy kepin notaka gwotii powur. ²⁴ Eeta notaba. Riita nona uwarek, yar. Ju ma kaw yechaban uwakasakech. Shebo shebo tawa ma kaw yen uwabatar.

²⁵ Hosia riita keyiri, God riita eechara wor:

“Eeta ma mima yenya eeji wonyan siiri, ada eechara habato, eejiyiba.

Eeta ma mima yenya ada saka rukusiiterek, apa ada yenya rukusiito.

²⁶ Eeta akaman ma mima yenya ada eechara wori, eeji yikasakech, eeta akama ma yenya eechara eechara tawa God riiti yikapwa siiken haba takiita.”

²⁷ Aisaia rii Isrel ma yenya eeche wor: “Isrel ma yecha somakwotii tawa pak tawa kesinega eeche taney, iipa kaweban yesokwa yichikiita. ²⁸ Ayo, Eeta Harapa riipa ameya anasanak, boboy awasen hakiita.” ²⁹ Aisaia rii mashi eeche wor: “Eeta hapaga tawa Harapa rii riiti nejan otiinan siiyega, nota waga Sodom akamak tawa maga, Gomora akamak tawa maga eeche sowa.” (Yechi akama harapa hi sokwar.)

ISREL MA YE EECHABA EECHABA TAK TAWA BOBOYEN YAKEN YO YATAR

³⁰ Eena nopa shecha bakiita? Diitata. Eeta shebo shebo tawa ma ye nagwa nagwa ichawa nobon yesha he otiikasakech. Wowak, God riita yenya hiki siitiichichawa nobok God riiti misomak nagwa nagwa otiichir. ³¹ Wowak, God riita hisiir Ju ma ye nagwa nagwa otii tawa lon sumowu ichar. God riiti misomak ye kepi siiken eena sumowu ichar. Sumowu ichari, ye nagwa nagwa siikasakech. ³² Boyewak? Yecha otii tawa boboy yechi mu ii sii eeta yo. Sii eeta hiki siitiichichawa boboyekasakech. Ye i papak yatiima oborokochi sakatar. ³³ Mashi keyir maji sii eeta papan maji geenyik wor. Eecha wor:

“Na he. Ada papa pochin Saion akamak yichir. Yichirek, ye i yatiima oborokochi sakatakiita. Yichir papa por man otiichinyak sakaken otiiken eena heechir. Wowak, eeta ma rii eeta papa riina hiki siitiichichaney, riipa hiibiya sakapa yakiitawak.”

10

EETA ISREL MA YE GOD RIITI NAGWA NAGWA TAWA BOBOYEN YAKASAKECH

¹ Eeji yaka kumwoy, eeji ma mima, Iarel yenya, God riita yeechi yesokwa yichiken ada eena gegi yato. Ada yenya God riina eechaba eechaba nedii wohe maji bachichu! ² Ada keena kwona sawotakiita. Ada otii hecho: yecho God riiti nobon sumowubaken ye harapa gegin yatar. Wowak, yecha ichawa nobon eena sobo yo yato. ³ Yecha God riita manotii hehar yichi tawa nobon eena hehar hekasakech. Yecha akar nobon takari, ye eeka ichar. Eecha otiirek, yecha God riita man nagwa nagwa kepi wey otiitawa nobon eena rukusiichi sumowukasakech. ⁴ Kraist rii lon otii hamarek, rii eyey riina hiki siitiichichawa ma yenya God riiti misomak otii kepi siir.

GOD RIITA EYHEY MA MIMAN YAKEN HIKITU

⁵ Moses rii eeche keyir eeta ma rii God riiti misomak nagwa nagwa kepi siiken lo eeka sumowuken otiitawey, rii sapa lon hehar sumowu ta. ⁶ Wowak, ada hiki siitiichichawa nobok nagwa nagwa ichawa hi kepin majin ada sawoto: “Kwo opoche kwoti inyakan mayama batanakech; Nama kapo hevenek iniga Kraist riina yeechi yayakiita?” ⁷ Opoche eeche batanakech: Nama ha tawa eemek iniga Kraist riina yeechi yayakiita?” ⁸ Diita maji eeche wocho: “God rii sawo tawa maji sii eeta kwotaka eeche bana bana tawa. Kwoti kujaktawak, sugu wopuk eeka tawa.” Diita hiki siitiichichawa majin sawoto. ⁹ Miita miiti kujak eeche wonyey, “Jisas rii eeta

Harapa,” miita miiti sugu wopuk eecha hiki siitiichinyey, Jisas riita harek, God riita riina awasen yeechi yesokwa yichir, eecha hikiney, God riipa miina yesokwa yichikiita. ¹⁰ Notanoti sugu wopuk Jisasriina hiki siitiichichawey, God riiti misomak nona nagwa nagwa otii chichu. Nota Jisas Kraist riiti hinnota kwodii wochiwak, nona yesokwa yichitu.

¹¹ Eetamashi keyir maji eecha wocho: “Ma ye riina hiki siitiichinyey, riipa kapasek boboy saka takiitawak.” ¹² Diita maji eecha wocho Ju ma shebo shebo tawa ma saniga saniga takasakech. God riita eyey man siitii kowutu. Siitii kowu tawak, riita eyey riina wohechawa ma yenza harapa hadabas boboyen hato. ¹³ Mashu keyir maji eecha woch: “Eyey ma ye Harapa riiti hin uwatawey, yenyapa yesokwa yichikiita.”

¹⁴ Yecha riina hiki siitiichinyan siiney, boyegapa shecha riina uwatakiita? Yecha sawo tawa majin meejinan siiney, boyega shecha hiki siitiichichu? Yecha sawo tawa majin meejinan siiney, boyega shecha hiki siitiichichu? Eeta maji siina sawo tanan siiney, ma boyega shecha meejito? ¹⁵ Maji sawo tawa man heechinak inyan siiney, boyega shecha majin sawoto? Mashu keyir maji eecha wocho, “Majin ye ichawa ma yechi yatii eeta kwoya hecha wey.”

EETA ISREL MA YE HADABAS MAJIN SUMOWUKASAKECH

¹⁶ Yecha eyey eeta majin sumowukasakech. Aisaia rii eecha wor: “Harapa nama kapo nota sawo tawa majin hiki siitiichichu?” ¹⁷ Wowak,

Kraist riiti majin sawo tawey sii eeta i ye yato. Ma yecha eena meeji tawey yecha hiki siitiichichu.

¹⁸ Wowak, ada eena wohecho: Kapo eeta siiken yecha majin saka meejirek, Yaho. Yecha meejir. Mashi keyir maji eecha wocho:

“Yechi aya eyey nosapek i ye yar.

Yechi maji sii eyey eemebak i ye yar.”

¹⁹ Ada kawka wohecho: Eeta Isrel ye diita majin kapo saka meejirek? Yaho. God riita Moses riitak eecha wor:

“Anapa shebo shebo tawa ma miman yeechi boboy

kepin ada yenya otiichinyeyen kwopa eena inyaka kapasek hikichi kwotayekiita.”

²⁰ Wowak, God riita otiichirek, Aisaia rii anabeyichi siitii wor:

“Ana yesha henyani biish tawa ma ana he hamar.

Ana wohenyan biish tar ma yenya ada geenyik ya sayarek, ye her.”

²¹ Ada Isrel yenya majik tawa. God rii eecha wor, “Ada yenya eechema eechema nedii tapan seechi tari, ye eena hechi wosowoyechi tar.”

11

GOD RIITA ISREL MA KAW YENYA YEYADA RUKUSHIICHI HATAR

¹ Eena ada wohecho: God riita kapo riiti ma miman bokona poyer? Yaho. Bokona poyekasakech. Ada eeta Isrel maba. Eeta Ebrahim riiti neja.

Bensamin riiti neja. ² God riita baka baka nediik hisiirman rii bokona poyekasakech. Kapo kwo hikitu God riiti majin Ilaija rii sawo tawey, Ilaija rii Isrel yenya anasaken God riina wohecho. Rii riina eecha woher: ³ “Harapa, yecha miiti piirapet yenya pi sowakwo hamar. Yecha miiti opelen otii tar cheyen dagii rabor. Adaba saniga taweyn, ye ana pi sowakwoken otiito.” ⁴ Wowak, God riita kapo yenya awasen shecha wor? Rii eecha wor: “Ada 7,000 man hisiichi heechi tawey, yecha Beal, woshepii tawa goden, riiti hin saka yesokwa tarek.”

⁵ Eechaba tawak, apa God riita ma kawen rukusiichi hisiiri, ye tawa. ⁶ God riita yenya hisiiri, yecha otii tar yon rii saka hecharek. Riiri-iti inyaka rukusiichi yeyada hataweyn eeka eeta nobok hisiir. God riita ma otii tar yon hechi hisiiyega, riita yeyada rukusiichi ha tawa boboy sii siikenekasakech.

⁷ Eena nopa shecha bak? Isrel ma ye yesha tar boboyen saka herek. Eeta karakada ma kawen God riita hisiiri, yechaba her. Anadii ma kaw ye God riita uwar majin meejikasakech. Mabiya giir.

⁸ Mashii keyir maji eecha wochari,
 “God riita otiichirek, yechi sugu wopu marenoku giitar.
 Mashii nedii ya apa nedii yechi miy saka mey maka hechawak,
 yechi mabiya saka meejitawak.”

⁹ Devit rii eecha wocho:
 “Yecha nokusha atawak, mayan heemachi jichawaga eecha sa ji.

Yecha sa saka pishaman!

¹⁰ Yechi miy sa niyik inyak mey maka hekasakech.

Nomo ya tawa boboy yechak yanak, magiir sa eechaba eechaba reekii ta.”

GOD RIITA ANADII MA YENYA AWASEN YAKI-ITA

¹¹ Wowak, ada wohecho: Ju ma ye sakari ye boy eyey saka hamar? Yaho. Yecha kapasek boboyen otii tarek, eena yesokwa yichi tawa boboy sii anadii shebo shebo tawa ma yenya yar. Yarek, ye eeta boboy kepin yari, Ju ma ye eena herek, yechi inyaka kwotayetar. Eecha otiiken eena shebo shebo tar man yar. ¹² Ayo. Ju ma ye nobo kepin heechirek, eena anadii ma ye eeta boboy kepin yato. Ju ma ye Spiriteka tawa boboy kepin heechirek, God riiti hadabas boboy sii shebo shebo biish tar ma yechak yar. Eecha otii tawey, Ju ma yepa eeta nobo kepik kawka iken otii tanak, hadabas boboy kepi sii eeta nokwapa nokwapa maka yakiita.

¹³ Apa ada anadii tawa ma kwona bato. Ada anadii tawa ma kwoti aposel yo otii tawak, eeji inyaka kwoya hikitu. ¹⁴ Ada eecha otii tawak, kapo Ju ma mu kaw ye hechi inyaka kwotayechi inyaka dareboyenak, yenya yesokwa yichikiita.

¹⁵ Ju ma yenya bokona poyerek, eeta nediik diita nosap ma ye God riiti nareboy siir. God riita Ju ma yenya kawka yayanak, ii kapo shecha siikiita Ha tawa ma ye eechaba eechaba siikiita! ¹⁶ Ma ye mapo chir geyen God riina haney, eeta eyey gey eeta God riitiba. Ma ye me neejin God riita haney, me nawaba tapa eechaba eeta riiti.

¹⁷ Nowok tar oliv me tapan kaw tiim yeechi yaya kwashek tar oliv me tapan tiim rabochi eedii jir. Jirek, eeta tapa sii neejik tar ukun ayey ichar. Anadii tawa ma kwo kwashek tawa oliv me tawaga eechaba tawa. Eecha tawak, kwo eena Ju ma yechi boboy kepin hapaga boboyen yato. ¹⁸ Eecha tawak, eena kwo tiim rabor tapan opoche kapasek hikitanakech. Kwo opoche wohiputanakech. Kwo tapabak tawa. Nenye siita kwona kiyatayeto. Kwota nenyen kiyatayekasakech.

¹⁹ Kwota kapo apa eecha wokiita, “Ayo, wowak, God riita ana eemen kaw heechiken otiirek, eena rii oliv me tapan reekir.” ²⁰ Ayo. Eeta siiken. Yecha saka hiki siitiichirek, eena yenya reekir. Kwota hiki siitiichichawey, eena kwo eeta tawa. Wowak, opoche kwo wohiputanakech. God riina napa akii ta. ²¹ Ju ma yecha eeta me tapa siiken tarek, God rii yenya rabor. Kwo diita me tapa siikenekasakech. Kwo hiki siitiichinyan siiney, kapo kwon saka rabokiitawak? Kwon rabokiita! ²² Dii apa no hecho God riita nona rukusii tawa boboy riiti harapa kwotay tawa boboy. Eeta ma ye nobo heechi iri, God riita yenya kwotayetar. Kwo riiti nobon heechinan siiney riipa kwona eechaba eechaba rukusii takiita. Kwo nobon heechiney, riita kwona tiimiibakiita. ²³ Eeta Ju ma yecha kawka hiki siitiichinyey, riipa yenya kawka yeechi eeta tapabak eediichikiita. God rii keena eeta kiki sowa. Riipa keena otiiki-ita. ²⁴ Anadii ma kwo kwasheka tawa oliv me tapan reekii tawaga eecha tawa. Kwo tapa siikenekasakech kwona nowoka tawa oliv mek

yaya eekii jir. Ju ma ye eeta nowoka tawa oliv me tawaga eecha tawa. God riita mashi tiimiir tapan yeechi yaya eeta nawaba siikenek eedii jik wonyey, riipa keena otiikiita. Eeta kubuchey boboy.

GOD RIITA EYEEY MA RUKUSIITO

²⁵ Veenyi tawa maji siikenen ada eeji yaka kumwoy kwona baken hikitu. Ada kwona sawoney, kwo kapo saka wohipukiitawak. Eena ada bako. Maji eetata: Isrel ma kaw ye marenoku hapaga siirek mabiya eechaba eechaba gii takiita. Eechaba eechaba ta i i siinak, eyey God riiti anadii tawa ma ye ya riiti kigdom siikiita. ²⁶ Eecha tanak, eeta nobok God rii eyey Isrel ma yenya yesokwa yichikiita. Mashi keyir maji eecha wocho:

“Yesokwa yichi tawa ma rii Saion eeka sokwakiita.

Sokwanak, rii Jekop riiti eyey neja yechi kapase otii tawa boboyen kwoyava yakiita.

²⁷ Ada yechi kapasek boboyen bachi poyenak, Ada yechaka eecha maji apo dagiikiita.”

²⁸ Eeta Ju ma ye God riina ow ana pichawa ma tawak, ye eena riiti hadabas maji wosowoyetawak, ye eeta kwona kiyatayeto. Wowak, God riita Ju ma yechi wayega yenya rukusiichi hikitawak, rii eeta Ju ma yechi nareboy sowa. Nareboy sowak, rii Ju ma kawen hisiir. ²⁹ God riita ma yenya rukusiichi hisiiri, rii riiti inyaka upurus hikikasakech. Yahoo.

³⁰ Anadii ma tawey, kwo mashi God riina nasowoye tar. Apa Ju ma yecha nasowoye tawey, God riiti rukusii tawa boboy sii eeta kwotak

yar. ³¹ Kwo mashi kapasek tari, God riita kwona rukusiichi yeyada harebaga, apa Ju ma ye nasowoy tawey, yecha God riita rukusii tawa boboyen eechaba yakiita. ³² Ayo. God riita eyey man otiiniga eyey ma ye nasowoy tarek, poko ji tawak, God riita eyey man riiti yeyada rukusiichi ha tawa boboyen mukuchikiita.

NOTA GOD RIITI HIN NA YESOKWA TA

³³ Eyey God riiti boboy riita hiki tawa boboy sii eeta harapa woy tawa. Kapa nama riiti nobon hecho? Kapo nama riiti inyakan hikitu? ³⁴ Mashi keyir maji eecha wocho:

“Nama Harapa riiti inyakan hecho?

³⁵ Namapa riina maji kepin pokiikiita?

Nama riina boboyen harek,
rii sa yan awasen ha?”

³⁶ Rii eeta eyey boboyen otiir mu. Eyey boboyen riita otiir. God riiti hin na eechaba eechaba yesokwa ta.

12

NOTA NA NOTI MABAN GOD RIINA HA

¹ Wowak, eeji yaka kumwoy, God riita nona rukusii taweyn, ada eena kwona wohek: kwo na mayama God riina opel ha. Riiti yon otiiken eena ha. Riita inyaka kwoya hikiken eena na ha. Kwo eecha otiiney, sii eeta God riiti hin yesokwa tawa nobo siiken. ² Kwo opoche diita nosapek tawa maga eecha ehishitanakech. Yaho. Kwo na God riitak inyakan, riipa kwoti inyakan dareboyechinyak, kwopa akar ma sokwakiita.

Sokwanak, kwopa God riiti inyakan hehar heki-ita. Kwopa hechi otii tanak, kwopa kwoya woy hikikiita.

GOD RIITA SOBO HAR HADABAS BOBOY YON NOTA OTIHK

³ God riita rukusiichi yeyada ha tawa nobok ada kwona bak: Kwo opoche harapa mayaka siiken otiitanakech. Kwota tawabaga sa eechaba hiki ta. Kwota na hiki ta God riita kowna hiki siiti-ichichawa bobyen harebaga kwo na eechaba hiki ta. ⁴Nota hecho eyey maba nokwapa nokwapa yo otii boboy tawey, ye saniga saniga yon otii ye itu. ⁵No eeta eechaba tawa. Nota nokwapa nokwapa tawey, Kraist riiti mababak eeka sowa. Sowak, nota saniga saniga yoka eecha sowa.

⁶Eecha tawak, God riita riiti rukusii tawa boboyen nona hari, diita boboyen na otii ta. Riita nona God riiti maji sawo tawa boboyen hari, no napa sawo ta. ⁷Riiti yo otiiken hari, no napa riita har woyek otii ta. Maji pokiiken hari, no napa maji pokiita. ⁸Akar man kiyapoken hari, no napa yenya kiyapo ta! Akar man yeyada haken God riita miina wonyey, ii napa hehar ha. Ma siitii kowu tawa yo haney, mi sugu wopu sapa iiban na hiki ta. Ma yaka kumwoyen inyakapwa hikinak, kiyatayeken otiiney, ii sa inyaka kwoya hikichi kiyatay ta!

ANADII MAN RUKUSII TAWA BOBOY

⁹Kwota yaka kumwoyen rukusii tawey, ii na hehar rukusii ta. kapasek boboyen na harapa yuya ta. Boboy kepin na hehar kiikiirena neeki ta. ¹⁰Kraist riiti kumwoy tawey, yenya na rukusii ta. Anadii ma yechi hin na hehar haba ta. ¹¹Harapa

yon na otii ta. Kwo opoche biish shebo shebo yichanakech. Na otii ta. Miita miiti sugu wopun eyey na God riitaban ha tanak, riiti yoban na otii ta. ¹² Kwota Kraist riina kowu tana nedii ii na kwoya hiki ta. Nomoya tawa boboy yaney, ii na kiyayaniga otii ta. Eechaba eechaba nedii God riina maji ba ta. ¹³ Kristen yaka kumwoy yecha doponey, ii na awasen yenya kiyatay. Akar akama ma ye kwotak yaney, ii na yenya hehar ta.

¹⁴ Anadii ma ye kwona kikir poy taney, ii na God riita yenya rukusiichiken wohecha. Kwo opoche yenya kapasek otii wohe maji batanakech.

¹⁵ Ma yecha kwoya hiki taney, kwo na yechaka eechaba kwoya hikiba ta. yecha keya taney, ii kwo yechaka na keyaba ta.

¹⁶ Anadii man na hehar tanak, nobo kepin yenya mukuchi cha. Kwo opoche eecha hikitanakech adaba eeta harapa tawa. Kwo na kubuchey yon na otiiba ta. Kwo opoche eecha hikitanakech ada eeta harapa otii hechawa ma.

¹⁷ Ma porrii miina kapasek otiiney, mii opoche rina awasen kapasek otiitanakech. Kwota na yo kepiban eyey ma yechi misomak geenyik otii ta. ¹⁸ Kwo opoche ow otii inyakan hikitanakech. Owun otii kepi sii tawa nobon hikichi eeka na otii kepi sii. ¹⁹ Eeji yaka kumwoy, kwota kwona kapasek otii tawa boboyen eena awasen otiikasakech. God riiti kwotay tawa boboyek riita keena awasen otiikiita. Mashi keyir maji eecha wocho: “Kapasek boboyen awasen otii tawa boboy adapa keena saniga otiikiita. God riita wocho; Ada awasen otiichikiita.” ²⁰ Mashi keyir maji eecha wocho: “Miiti yabu pi ma eecha

haney, aboboyen na riina ha. Riiti borowaga reekiisiiney, ii na ukun hava ta. Miita eecha otiiney, ii mii eeta riiti masekiik hin tuku tawaga eecha otiito.” ²¹ Kwo opoche heechi tanak, kapasek boboy sii kwona dagiir poyetanakech. Kepi boboy siita sa kapasek boboy siina dagiir poy.

13

NOTA GAVMAN YECHI KURUK NA SII

¹ Eyey ma ye sa gavman kurubak ta. Eyey gavman sobo takasakech. God riita hisiichi heechir.

² Ma ye gavman yechi majin nasowoy tawey, ii God riita otiir boboyen nasowoyebato. Eeta ma ye eena nasowoy taney, yepa ya kapasek yakiita.

³ Yo kepin otii tawa ma ye siitii kowu tawa man akiikasakech. Miita gavman man akiichi tanan siiney, ii na boboy ekspiban na otii ta. Miita otii taney, riita miiti hin yesokwakiita. ⁴ Gavman ma rii eeta God riiti yo otii tawa ma. Otii tawey, rii miina hehar otiichichu. Mii kapasek yon otiiney, mii na riina akii ta. Rii harapa eekin neekichi siitii tawey, rii kapasek boboyen awasen otiik siikiita. Rii God riiti yo otii wakasa ma. Eecha tawak, rii God riiti kwotay tawa boboyek kapasek otii tawa man yeechi yayato. ⁵ Eeta siiken God riita kwotay tawa boboy sii harapa. Wowak, noti sugu wopuk eecha wobatogavman ma yechi maji na sumowu ta. Eena na otii ta.

⁶ Eena kwota takis yan hatu. Gavman ma ye yechi yon otiiney, ye God riiti yon otiichichu.

⁷ Eena takis ya na ha ta. Yecha kwona hehareto. Gavman yenya awasen ha ta. Gavman yechi hin na nagwa nagwa haba ta.

MA YE ANADII MAN NA RUKUSII TA

⁸ Kwo opoche akar ma yechi boboyen sobo yeechi eechaba tanakech. Sobu ya tawa boboy podat tawa. Diitata: Akar man na awasen awasenrukusii ta. Ma ye akar man rukusii tawey, rii lo majin sumowutu. ⁹ Lo maji diitata: “Opoche nobo miman anemesherotanakech. Man pi sowakwotanakech. Hiyiyatanakech. Boboyen kwoyahechanakech.” Diitata akar taba taweyn diita lo siiti mu eeta chegiibak tawa. Maji sii diitata: “Miita mayama rukusii tawaga, akar ma bana taweyn na eechaba rukusii ta.” ¹⁰ Eeta ma rii bana tawa man rukusii taney, rii riina kapasek boboyen saka otii takiitawak. Ma ye eena rukusii taney, rii riina kapasek boboyen saka otii takiitawak. Ma ye eena rukusii tawey, rii eeta eyey lo majin sumowutu.

NO HEHAR IK

¹¹ Kwo diita nedii hikitu. Eena na eecha otii ta. Apa watawey, na heechi sokwa. Nota hikitu yesokwa yichi tawa boboy sii ya bana bana siito. Mashi kwo eena saka hiki tarek. ¹² Niy nedii sii eeta hamato. Yadii sii bana bana siito. Uhadiiken otiito. Nota niy yon opoche otiitanakech. yadiik keyapo chichi ow ana pichawa bobyen na yeechi yaya. ¹³ Nota na hehar chish taney, ma yadii chishi tawaga eecha na chishi ta. Opoche wohipu tanak, beyitanakech. Opoche nobo miman anamesheroko ye itanakech. Keha tawa nobok anamesheroko ye itanakech. No ow maji ba tanak, mey boboyen kwoya hekasakech. ¹⁴ Kwota na Harapa Jisas Kraist riina yeechi ow ana pichawak ruwu tawa boboyega eechaba

hehar na ruwu ta. Opoche kwoti maba siiti nobon sumowutanakech.

14

NOTA YAKA KUMWOY YECHI NOBON SANIGA SANIGA TAKIICHIKASAKECH

¹ Ma por hehar hiki siitiichinyan siiney, ii na riina yeechi yopo yichi tawa eemek yaya. Iipa kwo riina nokwapa nokwapa maji ba yopotanakech. ² Ma por rii hiki siitiichichawey, rii nokwapa nokwapa aboboyen ato. Wowak, kiiriisiiposii hiki siitiichichawa ma rii kiya akasakech. ³ Kiya atawa ma rii opoche kiya nan biish tawa ma riiti nobon dasiipiitanakech. Wowak ma kiya anan biish tawey, mii opoche kiyen a tawa ma riiti nobon reekiitanakech. Yahoo. God riita eeta ma riin yabakiita. ⁴ Mii nama akar ma riiti yo oti wakasa man wosowoyet? Riita riiti yok tanak hapaga siichi tanak, saka sowakwoney, ii riiti harapa ma riiti yo. Eeta Harapa riiti otiichinyak, riita hapaga siichi siitii otiiken wonyey, riipa otiikiita. ⁵ Ma por rii eecha hikitu eeta yadii pochi sii eeta harapa tawak, eeta yadii kawka ye eeta kubuchey boboy. Anadii ma por rii way eecha hikitu eyey nedii ye eeta kikibak tawa. Eyey ma eecha hiki tawey, eena na hehar hiki ta. ⁶ Ma por rii yadii pochin harapa hiki tawey, rii Harapa riiti hin yesokwa taken eena otiito. Eeta ma por rii eyey aboboyen aken oti tawey, riita Harapa riiti hin yesokwaken eena otiito. Riita God riina woshiachichi ato. Eeta ma rii aboboy kawen anan heechi tawey, rii Harapa riiti hin yesokwabato. Rii God riina woshiabato.

⁷ Saniga biish ta ma kwotakeecha por takasakech. Rii haney, riitaba saniga hakasakech. Eyey ma kiki kapa meejibakiita. Nota sobo tawey, no Harapa riiti hin yesokwa takiita. ⁸ Nota haney, Harapa riiti hin yesokwa takiita. Nota sobo tawey, no haney, no eeta Harapa riiti. ⁹ Kraist riita hachi ya sokwarek, worek, eena apa riita ha tawa ma sobo tawa ma yechi Harapa.

¹⁰ Eecha tawey, kwo boyewak, yaka kumwoy yenyaya wosowoyetu. Boyewak yenyaya yuyato? Kommas nota God riiti misomak siitii anasakiita.

¹¹ Mashikeyir maji eecha wocho:

“Harapa rii eecha wocho: ‘Eeta siiken komas eyey ma yatii jumuk sakachi eecha wokiita, Ada eeta God.’ ”

¹² Eena wocho, nota eyey ma ta ye i tawey, noti eyey yon God riitabangeenyik kwodii wo mukuchikiita.

*NO OPOCHE NOTI YAKA KUMWOYEN
OTIICHINYAK YE TIPIIKEYINEECHI
SAKATANAKECH*

¹³ Wowak, kwo kwoti yaka kumwoyen wosowoye tawey, ii sakayekasii. Yahoo. Diina na hikichi otii ta: No opoche noti yaka kumwoyen otiichinyak, ye tiipikeyineechi saka kapasek boboyen otiitanakech. ¹⁴ Ada Kraist riitaka tawey, riita ana maji pokiirek, ada hehar hecho boboy sii saniga otiiniga kehakasakech. Ma eecha hikiney keha tawey, sii eeta riina mayama otii kehato. ¹⁵ Miita aboboy kepin atanak, miiti yaka kumwoy eena hechi bokonak hikiney, ii miita

rukusii tawa nobok saka otii tawak. Kraist rii eeta yaka kumwoyen har. Opoche riita pochi kapasek otiitanakech! ¹⁶ Kwota boboy kepika tawey, opoche anadii ma ye kwoti boboyen wokwoyatanakech. ¹⁷ Uku atawa boboy, kiya nokun atawa boboy, sii God riiti maji mu takasakech. God riiti kigdom diitata: Nagwa nagwa otii tawa boboy, inyaka kwoya hikitawa boboy, inyaka wok hapaga siichi tawa boboy. Eeta boboyen Holi Spirit riitaba hatu. ¹⁸ Eeta ma rii Kraist riiti yon eecha otii taney, God riita riina hechi ri inyaka eeta kwoya hikitu. Ma yecha eena hechi wohowutu.

¹⁹ Eena nota eechaba eechaba nedii anadii man kepiba kwoyaba otii ta. Ma ye hapaga siichi kepi taken eena na eechaba eechaba otii ta. ²⁰ Kwo opoche aboboyeban hiki tanak, God riiti yon otiiniga kapasek siitanakech. Eyey atawa boboy eeta kepi. Wowak, mii atanak, miiti yaka kumwoyen otiichinyak saka sowakwoney, ii eeta kapasek. ²¹ Miita wain ukun ataney, kiyan atanak, akar boboyen otii tanak miiti yaka kumwoy ye eeka saka sowakwoney, ii siikayekiisii. ²² Miiti hiki siitiichichawa boboy sii eeta miitaka God riitaka kichiyiba. Eeta ma rii otiichi mayama wohowu tawey, mayama otiichi wokwoyaman siiney, rii sapa eeta kowya hiki ta. ²³ Ma rii inyaka upurus hikichi ataney, anak, God riita riina wosoboyekiita. Rii hiki siitiichikasakech, eena eecha otiito. Eyey boboyen ma yecha otiiniga hiki siitiichinyan siiney, ii kapasek boboyeka eecha tawa.

15

KWO KRAIST RIITI INYAKAN NA SUJMOWUTA

¹ Nota hiki siitiichichawa ma tawey, nota ameda hiki siitiichichawa ma yecha kiya tawa boboy eena na kiyapo ta. Nota noti saniga nobok ikasakech. ² Yaho. Nota saniga saniga notaka eecha bana bana tawa man na kiyapo tanak, yecha harapa hiki siitiichiken eena na kiyapo ta. ³ No hikitu Kraist riita riiti nobon sumowukasakech. Mashi keyir maji eecha wocho: “Eeta ma ye kwotaka eecha tawey, yecha maji kapaseken batawey, eeta maji sii ya ana gamupoyebato!” ⁴ Mashi keyir maji siin keyiri, nona mukuchiken eena keyir. Eeta maji keyiri, nota hiki siitiichi hapaga siichi tanak, no God riina kowu tanak, riita ya nona yakiita. ⁵ God riita otiichichawak, ma ye kiya yaniga otiito. Apoko tawey, riita heharechichu. Riita eecha otiichichawey, eena ada riina wohecho kwota na podateba inyakabak ta. Kraist riiti nobok eeka na ta. ⁶ Eecha tanak kwota God riiti hin Harapa Jisas Kraist riiti hin kikibak yesokwa takiita.

KRIAST RII JU MA YENYA ANADII MA YECHAKA EECHA OTII KEPI SIIR

⁷ Wowak, Kraist riita kwona eecha yari, kwo napa anadii man eechaba yaya ta. Yaya otiichinyak, God riiti hin yesokwa takiita. ⁸ Ada kwona wocho Kraist rii Ju ma yechi yo oti wakasa maga eecha siir. Siirek, rii eeta boboyen nona mukuchir God rii eeta siiken. Eecha otiirek, God riita noti wayega yenya wochar majin sii eeta siiken. Eecha otiirek, God riita noti wayega yenya

wochar majin sii eeta sokwar. ⁹ Riita wakasa maga siirek, anadii shebo shebo tar ma ye God riita rukusiichi otii tar boboyen hechi God riiti hin yesokwa tar. Mashi keyir maji eecha wocho:

“Eena ada miiti hin anadii ma yechak yesokwa takiita.
Ada miiti hin hokwak chi yesokwa takiita.”

¹⁰ Mashi keyir maji kawka eecha wocho:
“Kwo shebo shebo tawa anadii ma God riita hisiir
ma yechaka eecha na kwoya hiki ta!”

¹¹ Kawka eecha wocho:
“Shebo shebo tawa ma kwo Harapa riiti hin na yesokwa ta.
Kwo eyey ma mima riiti hin na harapa yesokwa ta!”

¹² Aisaia eecha wobato:
“Eeta Jesi riiti neja por riipa yakiita.
Riita yanak, riipa sokwachi shebo shebo biish tawa ma yenya siiti kowu takiita.
Wonyak, yecha riina hiki siitiichinyak, kowu takiita.

¹³ Noti God rii nona hapaga tawa boboyen hato. Eena ada riina wohecho kwo riina hiki siitiichichawak, riipa kwoti inyakak kwoya hiki tawa bbobyen sawoyamokiita. Sawoyamonak, Holi Spirit riiti hapaga tawa boboyek kwon yesokwanak, kwo Jisas riina kowu tanak, na eechaba kowu ta.

POL RII RIITA OTII TAR YON KWOYA HIKI TAR

¹⁴ Eeji yaka kumwoy, na meeji: Ada eecha hik-itu boboy kepi sii kwona takiikiisiir. Kwo hehar otii hecho. Eecha tawak, eena kwota awasen awasen maji pokiitakiita. ¹⁵ Ada diita majin keyiri, ada ana beyichi siitii tawak, eena ada kwona wocho. God riita ana diita yon harek, eena ada ana beyichi siitii bato. ¹⁶ Ada Jisas Kraist riiti yo otii wakasa ma shebo shebo tawa ma yenya sawo tawa ma. Ada hadabas maji sawo tawey, ada opelen otii tawa ma tawa. Shebo shebo tawa ma yenya God riina opel kepiga otiiken eena ada sawo mukuchichu. Holi Spirit riita yenya riina haken eena otiito.

¹⁷ Ada Jisas Kraist riitaka eecha chishi tawey, ada God riiti yon otii tawey, ada ana beyichi siitiito. ¹⁸⁻¹⁹ Ana beyichi siiti tawak, ada Kraist riita adaka yo eecha otii tariban ada bako. Majik, yok mirakelen, jebwan, Holi Spirit hapaga tawa nobok ada shebo shebo tawa ma yenya hapaga boboyen ana harek, ada Jerusalem akama heechi akar eemek ichar. An i i Ilirikam nosapek i siir. I siirek, ada Kraist riiti hadabasmajin sawotar. ²⁰ Diita maji kepin ada sawo ye iken otii tawey, anadii ma kaw ye Kraist riiti hin meejikasakech. Eecha otii tawey akar mak aka kwatiin woy siiti-ichiri anapa sakapa eeta eemebak kwatii woyeki-itawak. ²¹ Mashi keyir maji eecha wocho:

“Eeta ma ye riiti hin meejinan siiri,
yepa riina hekiita.
Eeta ma ye riiti maji meejinan siiri,
yepa hehar meejikiita.”

POL RIITA ROM AKAMAK IKEN HIKI TAR

²² Diita yo sii eeji i kwona he nobon eechaba eechaba dasepiito. Wowak, ada kwona saka ya hechawak. ²³ Apa ada diita nosapek otii tawa yo sii eeta hamato. Nokwapa nokwapa sukwiya ada eechaba i heken gegi yatar. ²⁴ Ada Spen nosapek tawa ma miman heken inyak ada kwona hebak hikitu. Ada ya kwotaka ameda siinak, kwo ana kiyatayenak, ada Spen nosapek ikiita.

²⁵ Wowak, apa ada Jerusalem akamak tawa God riiti ma miman kiyapowuken ik. ²⁶ Masedonia ma mima ye Grik ma mima ye God riiti ma ye Jerusalem akamak kiiriisiiposii taweyn yenya moni yan haken hiki tar. ²⁷ Yechaba saniga hikichi eeche otii tar. Wowak, yecha kiiriisiiposii tawa Ju ma yenya yeyadii har boboyeka eeche tawa. Boyewak? Ju ma ye yechi spiriteka tar boboy kepin shebo shebo tawa ma yenya homachi kapwoy pakar. Eena shebo shebo anadii ma yecha sa yechi ya kepin Ju ma yenya awasenha.

²⁸ Ada diita yon otii hamachi eyey har moni yan Jerusalem ma mima yenya heechi ada Spen ichawa nobok inyak, eeta nediik ada kwona hekita. ²⁹ Ada kwona henyak, ada eeta hikitu God riita ana hadabas boboyen hanak, ada kwona hakiita.

³⁰ Yaka kumwoy, ada kwona wohecho Harapa Jisas Kraist riiti nobok, Spirit riita har rukusii tawa nobok kwota ana na eechaba God riina harapa maji bachibata. ³¹ God riina na wohechanak, ada Jisas riina hikiinan biish tawa Ju ma yechi tapak saka ikiitawak. Na eechaba wohecha ada Jerusalem yo otii tanak ma mima

yecha wohowu takiita. ³² Wonyak, ada heechi God riita hikiney, ada kwotaka eecha ya tanak, kwoya hikichi kwotaka yihapakakiita. ³³ Noti God rii eeta eshar tawa maji God rii eeta eshar tawa maji mu. Rii sa kwotaka eecha ta.

16

POL RIITA NOKWAPA NOKWAPA MA MIMAN WOSHIAR

¹ Ada Fibi siina majin bato. Siita mima kepi tawey, sii Senkria yopo yichi tawa man hehareto.

² Siina Harapa riiti hik na yanak, siita dopo tawa boboyen siina na ha ta. Dii eeta God riiti ma mima yecha otii tawa abo. Siita nokwapa nokwapa ma mima yenya kiyatay tarek, siita ana kiyatayeba tar.

³ Priska, Akwila piiriita adaka Kraist Jisas riiti yon eecha otii tar. Eena piiriina na woshiata.

⁴ Piir ana kiyatay tarek, anadii ma ye piiriina pi sowakwo baken otii tar. Eena adaba woshi-akasakech. Eyey eemek ya yopo wuchi yichawa ma kwo na woshiaba ta. ⁵ Kwota na piiriiti akamak yayopo wuchi yichawa ma yenya woshiaba ta.

Kwota na Epinitas riina woshiaba ta. Esia ma rii mapo Kraist riina hiki siitiichir ma.

⁶ Kwota na eeji woshiatawa majin, Maria siina babata. Sii kwona harapa yo mayakan otii tar.

⁷ Kwota eeji wishiatatawa majin Andronaikas, Junias piiriina woshiaba ta. Piir aposelhi kepika eecha tar. Piiriitaka adaka poko ji tar. Piir mapo sokwa Kristen ma siir. Adakomas siir.

⁸ Kwo eeji woshiatawa maji Amplietas riina haba ta. Rii eeji nareboy siiken sicha Kraist riitaka eecha tar.

⁹ Kwota eeji woshiatawa majin Eban riina haba ta. Rii nota yo Kraist riina kiki otii tar ma. Kwo na Stekis riina eeji woshia majin baba ta. Rii eeta eeji nareboy siiken.

¹⁰ Kwo na eeji woshia majin Apelis riina baba ta. Apelis rii Kraist riina sumowu tar hiki eecha tawa.

Kwota na Aristobyulas riiti akan woshiaba ta.

¹¹ Kwota na eeji woshia majin Herodionriina woshiaba ta. Rii eeta eeji akama ma.

Kwota eeji woshia majin Nasisas riiti Kristen akan na woshiata.

¹² Kwota na eeji woshia majin Traipina Traiposa piiriina aba ta. Piiriita Harapa riiti yon otii tar.

Kwo eeji woshia majin Pesis riina na baba ta. Riita Harapa riiti yon harapa otii tar. ¹³ Kwota eeji woshia majin Rupas riina na baba ta. Riita Harapa riiti yon harapa otii tar. Riiti awi siina na woshiaba ta. Sii eeta eeji awiga eecha tar.

¹⁴ Kwota eeji woshia majin Asinkritas, Piligon, Hemis, Patrobas, Hemas, akar yaka kumwoy ta ye i ta weyika yenya na eecha woshia ta.

¹⁵ Kwota na eeji woshia majin Filologas riina Julia siina baba ta. Nerias riin riiti nowiyika eecha na woshiaba ta. Kwo eeji woshia majin Olimpas riina eyey God riiti ma mima riitaka eechatawey, yenya na woshiaba ta.

¹⁶ God riiti ma mima nota otii tawa abo eyey ma miman tapa neeki woshia ye i ta. Eyey God riiti yopo yichawa ma ye kwona woshia ye itu.

POL RIITA OW POY SIICHI TA MAJI BAR

¹⁷ Yaka kumwoy, ada kwona maji bak. Na siitii kowu ta. Yopo wuchi yichawa boboyen reekii tawa ma yenya na ow poy sii ta. Yecha hiki siitii chichawa boboyen kapasek otiol Yecha kwoti maji kepin meejirin ye eena wosowoyetu. Yenya na taveye ta. ¹⁸ Eecha tawa yikadey ma ye noti Harapa Kraist, riiti yon otiikasakech. Ye yechi maba siiti noboban eena sumowutu. Ye andii ma yenya maji sabwi ba tawak, ye ameda hiki tawa ma yenyawoshepiichi kapasek nobon mukuchichu. ¹⁹ Kwo hadabas nobon sumowu tari, eyey ta ye i tar ma ye eena meejir. Ada eena meejibatawey, ada kwoya hikibato. Ada eecha otiiken hikitu kwota na hehar hikichi boboy kepin na hehar sumowu ta. Kapasek boboyen na heechi ta. ²⁰ Wonyak, God riipa Gaba riina pichi riita kwoti yatii jumuk piitii monyekiita.

Harapa Jisas riiti yeyada rukusii tawa boboy kwotaka sa eecha ta.

MA KAW YE ROM YENYA WOSHIACHIREK YAR

²¹ Ada yo mesh otii tar ma, Timoti, rii kwona woshiato. Lusias, Jeson, Sosipata, ye nota podat akama ma, ye kwona woshiabato. ²² Ada Tetias. Ada diita jeyen Pol riina keyichir. Ada kwona Harapa riiti hik woshiabato.

²³ Gaias rii kwona woshiabato. Ada riiti akak wato. Ya yopo yichi tawa ma ye riiti akak ya yopo wuchi yichu.

Erasta rii noti kumwoy Kwotas piir kwona woshiabato. Erasta rii diita akama gavman yechi yan siitii kowu tar ma.

²⁴ (Harapa Jisas Kraist riiti yeyada rukusii tawa boboy sii sa kwotaka eecha ta.)

GOD RIITI HIN NA YESOKWA TA!

²⁵⁻²⁶ Rii eeta kiki sowa. Hadabas maji eecha wocho. Riita keena otiichinyak, kwo kwoti hiki siitiichichawa boboyeka eecha ana beyichi siikiita. Diita hadabas maji ada sawo tawey, Jisas Kraist riina geenyik ba tawa maji sii eecha wocho. Diita maji sii mashi veenyichi tarek, apa piirapet keyir maji sii sokwa geenyik sowa. Eechaba eechaba tawa God riita worek, diita maji sii sokwa eyey nosapek i ye ya tanak, ma mima ye sa eena hiki siitiichi eena na sumowu ta. ²⁷ Eena nota na eeta otii hechawa God podareba riiti hin Jisas Kraist riiti hik na yesokwa ta. Amen.

GOD RITI MAJI KEPI
**The New Testament in the Washkuk Language, also
known as the Kwoma Language, of Papua New Guinea**
Nupela Testamen long tokples Washkuk long Niugini
copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Washkuk (Kwoma)

Dialect: Kwoma or Washkuk

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

df8dc48f-feff-515c-a5a2-c9c957dac5bb